

Consell General de les Valls

Acta Núm. 8/1992

Sessió Extraordinària del M.I. Consell General
- dia 16 de juny de 1992 -

El dia 16 de juny de 1992, dimarts, es reuneix a la Casa de la Vall el M.I. Consell General de les Valls, en Sessió Extraordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de la M.I. Assemblea, i amb l'ordre del dia següent:

Punt únic:

Debat sobre el Discurs-Programa presentat pel M.I. Sr. Cap de Govern.

Sota la presidència dels MM.II. Srs. Jordi Farràs Forné i Josep Marsal Riba, Síndic General i Sub-Síndic General, respectivament, assisteixen els membres següents:

Per Canillo	Els MM.II. Srs. Josep Areny Fité, Enric Casadevall Medrano, Rosa Maria Mandicó Alcobé i Miquel Naudí Casal.
Per Encamp	Els MM.II. Srs. Jordi Torres Alís, Maria Reig Moles i Gabriel Dalleres Codina.
Per Ordino	Els MM.II. Srs. Albert Pujal Trullà, Enric Dolsa Font, Olga Adellach Coma i Andreu Gaspà Picart.
Per La Massana	Els MM.II. Srs. Albert Gelabert Grau, Josep Garrallà Rossell, Daniel Armengol Mora i Guillem Areny Argelich.
Per Andorra la Vella	Els MM.II. Srs. Jaume Bartumeu Cassany, Miquel Armengol Pons, Robert Cassany Vila i Antoni Armengol Vila.
Per Sant Julià de Lòria	Els MM.II. Srs. Joan Santamaria Tarré, Joan Pujal Areny, Ladislau Baró Solà i Pere Altimir Pintat.
Per Escaldes-Engordany	Els MM.II. Srs. Miquel Aleix Areny, Nadia Aleix Tugas i Ramon Canut Bové.

Són absents els MM.II. Srs. Jordi Mas Torres i Antoni Jordi Areny.

Assisteix, també, el M.I. Sr. Oscar Ribas Reig, Cap de Govern, acompanyat dels MM.II. Srs. Josep Casal Casal, Modest Baró Moles, Joan Albert Montané Teixé, Josep Dalleres Codina, Xavier Espot Miró i la M.I. Sra. Bibiana Rossa Torres, Consellers Executius.

Després de l'oració es procedeix a comprovar els membres assistents a la reunió i el M.I. Sr. Síndic General declara oberta la sessió. Són les quatre en punt de la tarda.

Seguidament el M.I. Sr. Síndic General fa donar lectura a l'ordre del dia.

El M.I. Sr. Síndic General:

“Abans d'iniciar el debat, proposaria a l'Assemblea que es procedís seguint el fil del Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern. El primer tema que ha tractat el Sr. Cap de Govern en el seu Discurs-Programa és el de la Constitució, el segon seria l'economia, el tercer la Immigració, per entrar ja en les diferents Conselleries.

Si sembla bé seguir el fil del Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern, es començaria pel tema constitucional i després es passaria potser al tema que és més extens que és el d'economia, que es podria desglossar en varis capítols.”

El M.I. Sr. Albert Gelabert:

“Gràcies, Sr. Síndic. En nom dels Consellers de La Massana, si no hi teniu inconvenient, voldria fer primer un exposat bastant superficial, de caràcter general i, seguidament, podríem entrar en concret en cada un dels blocs.

Sr. Cap de Govern, els Consellers Generals de la Parròquia de La Massana hem llegit amb atenció i hem analitzat el vostre discurs programàtic de Govern, presentat davant d'aquest M.I. Consell General el passat dia 9 del corrent mes de juny.

Ens permetreu, doncs, que us donem la nostra opinió, us formulem alguns suggeriments i us plantejem també les nostres divergències.

De tot el vostre llarg exposat sobre la Constitució, malgrat compartir molts dels vostres criteris, no farem cap tipus de comentari, observació ni referència en aquest moment. Tindrem ocasió de donar el nostre parer i formular els nostres posicionaments en el si de la Comissió encarregada del procés constituent, en la Comissió Tripartida i, ben segur també, en el si d'aquest Consell General el dia en què aquesta matèria sigui aquí objecte de deliberació.

Donades les circumstàncies econòmiques actuals del país, estem absolutament d'acord en què cal practicar una política de contenció de la despesa d'inversió, però també és imprescindible una contenció ferma i eficient de les despeses de funcionament. Veiem com l'Administració Pública ha esdevingut una màquina gegantina difícil de controlar i de contenir. De totes maneres, estem ben segurs que si no podem aconseguir, com a mínim una contenció definitiva d'aquestes preocupants i desorbitades despeses de funcionament, estem abocats a un camí difícil que no permetrà una sortida airosa a l'actual situació.

Compartim els criteris d'imposició o tributació indirecta i el de no doble imposició. Som partidaris d'una tributació baixa i el menys injusta possible, per mantenir els atractius de l'activitat econòmica del país en una situació de lliure mercat i en un estat no intervencionista.

Estem preocupats perquè la posta en marxa d'una maquinària burocràtica, per petita que aquesta sigui, després per desgràcia ja es fa gran, per recaptar altres noves fonts d'ingressos, és un artefacte que quan s'engega és impossible de parar i mai se sap fins

on pot arribar. A més de contribuir a un augment de les despeses de funcionament, fet sobre el qual ja hem donat la nostra opinió.

Amb tot això, volem fer una referència directa i clara al Projecte de Llei Bàsica de l'Ordenament Tributari de l'abril del 1.991, ratificat per aquest Govern.

La problemàtica de la Immigració no té una solució fàcil en aquests moments. Caldrà trobar les solucions que més ens convinguin en l'actual situació i, posteriorment, elaborar una Llei d'Immigració i Estrangeria que, d'una manera o altra, haurà d'anar lligada amb les normes d'accés a la nacionalitat andorrana.

Els Consellers de la Parròquia de la Massana som també conscients que cal millorar les vies de comunicació amb l'exterior i atesa l'actual situació de les finances públiques no ens oposem pas a criteris de concessió privada o a altres que no gravin directament el Pressupost Nacional.

Així mateix, demanem amb caràcter urgent i prioritari la confecció i posta en marxa d'un pla viari al que ja des d'ara donem ple suport, que solventi a llarg termini els problemes de trànsit interior existents, mitjançant vies alternatives. Cal cercar una solució eficient perquè els vehicles anant i venint de les Valls, del Valira del Nord i del Valira d'Orient, puguin accedir directament a ambdues fronteres sense haver de creuar els nuclis més poblats, principalment els d'Andorra la Vella i Escaldes. S'ha d'aconseguir una circulació de vehicles interior que sigui àgil i ràpida.

Pel que es refereix al pla de sanejament de les aigües residuals, problema que ens preocupa molt, a l'igual que a Vós i al Govern que presidiu, i la construcció d'estacions depuradores, sense pretendre donar ni immiscir-nos en criteris purament tècnics, cal estudiar molt a fons si és més interessant la construcció d'una sola o de diverses estacions depuradores, atenent únicament criteris tècnics i econòmics; dit en altres paraules tenir un sol problema o tenir-ne varis.

Quan parreu de medi ambient, a part de manifestar-vos que compartim també les vostres inquietuds en aquesta matèria, volem aprofitar per posar damunt de la taula un altre tema del qual algú de nosaltres ja n'ha fet esment en d'altres ocasions. Ens referim al tema de la sal, o sigui, concretament al clorur potàsic que es llença a les carreteres durant l'època d'hivern. Sense pretendre fer-ne cap debat en aquest moment, suggerim que es demani a una empresa especialitzada de reconegut prestigi i solvència, un informe sobre la seva influència que nosaltres considerem nefasta en el medi ambient, vegetació, conreus, contaminació de les aigües, fauna ictiològica, etc..., així com els danys ocasionats sobre vehicles i asfaltats de les carreteres amb les seves conseqüències econòmiques. Per resumir, direm que pensem que és pitjor el remei que el mal, a més cal tenir en compte que existeixen en el mercat productes alternatius que no són almenys tan contaminants ni tan corrosius. Així mateix, demanem que s'analitzi la legislació existent sobre aquesta matèria en altres països com poden ser Suïssa, Itàlia, França o Alemanya, o inclús Austria per citar-ne alguns.

En el mateix apartat, parreu també del pla de lluita contra plagues forestals i concretament contra la processionària del pi. Cal també analitzar si el tractament és químic, que suposem que ho és, a base d'insecticides, la seva influència sobre el medi, no fos cas que volent exterminar aquesta plaga, combatem també, inconscientment, altres animals

o vegetals que, per altre costat, volem protegir trencant d'aquesta manera l'equilibri ecològic.

Quan feu referència a la necessitat de recuperar la vida aquàtica en tota la xarxa hidrogràfica del Principat, difícilment ho aconseguirem si per un costat netegem, construïm col·lectors, construïm estacions depuradores etc. i, per l'altre, els clorurs destinats a les carreteres durant l'hivern, una vegada dissolts van a parar inexorablement als rius, contaminant les aigües, destruint la població piscícola i la fauna ictiològica.

En matèria esportiva, direm que al nostre entendre, la política esportiva ha d'enfocar-se a l'esport escolar d'una manera general, a l'esport base i a l'esport amateur. Creiem que l'esport professional difícilment pot tenir cabuda en un país amb una població de 50.000 habitants i no es pot continuar subvencionant aquesta amb càrrec quasi exclusiu als pressupostos generals. Cal que siguem realistes i tenir el tipus d'esport i les categories que les nostres possibilitats econòmiques i demogràfiques ens permetin. Dit en poques paraules, cal tocar de peus a terra.

En el tema de l'habitatge tenim també una especial sensibilització i preocupació pels problemes d'accés a l'habitatge. Aquest és un dret irrenunciable per a qualsevol ciutadà, el de poder disposar d'una vivenda digna d'acord amb les seves possibilitats. És també un deure de l'Estat assegurar aquest dret.

El que no compartim és el criteri del Govern que sigui aquest el promotor dels habitatges. El nostre criteri és que el Govern ha d'establir o practicar una política encaminada a facilitar l'accés a l'habitatge, ja sigui de lloguer, ja sigui de propietat, però sempre a través o mitjançant la iniciativa privada. El Govern de l'Estat no ha de fer de promotor immobiliari, adquirint terrenys, construint-los i venent o llogant els pisos. S'ha de canalitzar aquesta activitat a través d'altres conductes i, possiblement, fer-hi participar altres organismes o entitats oficials, para-oficials o empreses privades. L'Administració governamental ha de ser l'inductor, el promotor i el tutor d'aquesta política. No voldria acabar el tema de l'habitatge sense fer una referència, encara que sigui superficial, a la Llei d'Arrendaments, de la qual fa molts anys que en sentim parlar i d'ella no n'hem vist cap referència en el Discurs programàtic. És necessària la promulgació d'aquesta Llei, per poder fixar clarament els drets i obligacions tant dels arrendadors com dels arrendataris.

Aquestes són a grans trets, Sr. Cap de Govern, les nostres preocupacions, els nostres suggeriments i les nostres divergències amb el Discurs-Programa.

Ens permetem demanar-vos una ampliació d'informació i un posicionament més precís en els temes que hem al·ludit. En el transcurs del debat anirem posant preguntes concretes sobre temes puntuals. Gràcies per la vostra atenció."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Gràcies Sr. Gelabert, per la seva intervenció en nom de la Parròquia de La Massana. Primerament, crec que la seva intervenció ha servit per trencar una mica el gel, si he entès bé l'exposat de La Massana i fent-ne un resum, segueix també el fil de l'exposició del Sr. Cap de Govern. Sembla que el parer una mica general és que el tema Constitució encara està, podríem dir, fent els seus treballs a la Comissió Constituent. Puc anunciar que el dia 26 s'ha concretat la reobertura de les negociacions, fent a Casa de la Vall una reunió tripartida amb els Serveis dels Coprínceps. Evidentment, com deia el Sr. Albert

Gelabert, mantindrem informats al Govern i als Comuns, i al Consell General prioritàriament, de la marxa del procés constituent i deixarem potser aquest tema, si sembla bé al conjunt i al Ple de la Cambra, per a un debat a posteriori, quan els treballs de la Comissió estiguin més avançats. En tot cas, agraïm el suport del Sr. Cap de Govern, que sabem que és un fidel i un bon defensor del tema constitucional, que ens ha manifestat a través del seu Discurs-Programa.

Crec que la inquietud de la Cambra, i ho ha manifestat ara la Parròquia de La Massana per veu del Sr. Albert Gelabert, és bàsicament la situació socio-econòmica del país, i potser podríem començar el debat amb el tema pressupostari que és el primer que ha posat en evidència el Sr. Gelabert i dins d'aquest, el que preocupa és el dèficit que va també lligat amb les despeses de funcionament i amb unes possibles despeses tributàries que apunta també el Sr. Cap de Govern en el seu Discurs-Programa.”

El M.I. Sr. Ramon Canut:

“Gràcies Sr. Síndic. Només fer una mica de referència en el sentit que no convindria que es tanqués cap tema d'aquests eixos del Discurs-Programa presentat pel Sr. Cap de Govern el proppassat dia 9, perquè tots hem entès que aquest Discurs-Programa és un discurs coherent i interdependent un eix de l'altre i, per tant, fóra difícil de poder-lo debatre tancant el primer eix, per exemple, o tancant el segon.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“El meu suggeriment no anava en tancar cap porta, tot el contrari, sinó només en mirar de seguir el debat amb el fil que s'havia fixat el Sr. Cap de Govern. Entenia que en el tema constitucional, tots compartim gran part dels anhels i dels desitjos del Sr. Cap de Govern, però el que falta ara és plasmar, a través de la Comissió i del treball de la Comissió i després amb la posterior ratificació del Consell, els acords polítics que es vagin prenent sobre aquest eix. Si hi ha algunes preguntes a posar sobre aquesta qüestió es poden posar al Sr. Cap de Govern o a la mateixa Sindicatura, estem totalment disposats a respondre, i si no passàrem al tema econòmic, sense tancar, evidentment, cap possibilitat.”

El M.I. Sr. Miquel Aleix:

“Mercès Sr. Síndic. Jo el que voldria saber és exactament com procedim perquè per la manifestació del Sr. Albert Gelabert sembla ser que ha posat unes preguntes al Sr. Cap de Govern, i hauríem de saber si es procedeix a què tothom faci un exposat i en funció d'això després es contesti o que, puntualment, el Sr. Cap de Govern ja pugui contestar una mica a les preguntes que en el seu parlament ha fet el Sr. Albert Gelabert i, en aquest cas, potser hi hauria d'altres Consellers que tindrien la intenció de posar la mateixa pregunta i ja quedaria contestada i no valdria la pena repetir-la.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“M'ha semblat entendre que, efectivament, el Sr. Albert Gelabert posava una sèrie de preguntes però, com bé ha dit ell mateix, les aniria posant a mesura que el debat arribés a aquell punt concret. Si he entès bé, l'exposició del Sr. Gelabert era de trencar el gel una mica, perquè bé s'havia de fer una primera intervenció i el seu desig era d'intervenir després, puntualment, a nivell dels diferents temes que ha anat exposant com poden ser medi ambient o, a nivell de benestar social, la qüestió de l'habitatge. Crec que el

debat s'ha de centrar, per fer-lo coherent i comprensible per part de tothom, en els diferents punts amb l'ordre cronològic que els ha tractat el Sr. Cap de Govern en el seu Discurs-Programa i llavors, com deia abans, proposava començar per la Constitució, continuar pel tema econòmic, i anar-nos cenyint a aquest ordre, ja sigui en base a fer exposats per part dels Consellers, ja sigui en fer preguntes concretes si hi han mancances, com deia el Sr. Gelabert, en algun punt del Discurs-Programa, ja sigui, fins i tot, apuntant possibles solucions. Crec que ha d'ésser un debat on hi puguin cabre aquestes tres opcions: sigui la d'una exposició, sigui una pregunta concreta al Sr. Cap de Govern, sigui la de fer una proposta o de demanar aclariments sobre un tema concret. Demanaria, per fer-ho coherent i per no repetir innecessàriament alguns punts, de seguir d'una certa manera el Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern. He llegit que hi havia dos blocs generals que eren la Constitució i l'economia i la immigració, en els quals s'incidia bastant i després s'entrava en matèria de Conselleries pròpiament dites. Els dos primers blocs configuren pràcticament la meitat del Discurs-Programa i la part de les Conselleries configura l'altra resta del Discurs-Programa, havent-hi una temàtica més general en els dos primers punts i després els temes més puntuals. El suggeriment que faria al ple de la Cambra és de procedir punt per punt; si es vol, començar per l'apartat de Constitució, encara que, en aquest tema, sóc més aviat del parer del Sr. Albert Gelabert. És un tema que ara s'enceta de nou; constatem i agraïm el suport del Sr. Cap de Govern, i fins i tot les orientacions que ens dóna, però seria objecte d'un debat posterior, en base a unes propostes concretes polítiques que es podran fer ulteriorment. El que proposava és de centrar-ho bastant en la part d'economia en la qual, com tots han pogut veure, i com bé ha dit el Sr. Gelabert, els punts que sobresurten són el pressupostari, el tributari i una sèrie de mesures concretes, que proposa el Sr. Cap de Govern, com poden ser un estudi econòmic que és el pla estratègic, la posta en marxa del Projecte de Llei de la Cambra de Comerç i la posta en marxa de l'I.N.A.F. Crec que hi ha matèria més que suficient per poder-ne parlar, discutir i demanar tots els aclariments que siguin desitjables al Sr. Cap de Govern sobre les propostes concretes que ens ha fet en aquest apartat.”

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

“Gràcies Sr. Síndic. Penso que podríem dir, en relació al primer gran apartat i abans d'entrar en l'àmbit de l'economia com suggeria el Sr. Síndic, que comparteixo una mica el criteri que ha exposat el Sr. Albert Gelabert de la Massana, en el sentit que la qüestió constitucional ha de caminar encara bastant abans que en puguem fer un debat, però els Consellers d'Andorra la Vella no ens volem estar d'agrair també la referència al suport que dóna explícitament el Govern a l'objectiu d'aconseguir, quant abans millor, enllestir el procés constituent i nosaltres ho volem deixar manifestat aquí. Però en l'àmbit del que podrien ser qüestions constitucionals i abans d'anar en un altre gran sector, nosaltres tenim una pregunta concreta per posar al Sr. Cap de Govern, que és el que considerem una mancança, que és una absència de referència a la vertebració de l'Administració. S'entén, i el Discurs-Programa ho ha dit, que estem en una línia de continuïtat, que estem més aviat en un debat d'orientació política general que no discutint un Discurs-Programa, a partir de la situació on l'any 1990 aquesta mateixa Assemblea ja va adoptar un Discurs-Programa del mateix Cap de Govern, que era un Discurs-Programa que s'entenia de Legislatura. El discurs que se'ns va llegir la setmana passada és de continuïtat en aquella línia d'acció de Govern. El discurs de l'any 1990 parlava de vertebrar l'Administració. Penso poder dir, per la experiència que jo he

tingut, que dissortadament, amb dos anys i uns quants mesos no es va poder acabar de vertebrar i endreçar l'Administració i voldria saber si el Govern farà posteriorment algun plantejament en aquest sentit. Aquesta seria la primera pregunta concreta dins d'un àmbit institucional abans d'entrar en la qüestió de cada Conselleria."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Demanaria al Sr. Cap de Govern si s'estima més recollir totes les preguntes sobre cada àmbit concret i després respondre-hi o bé anar responnent pregunta per pregunta."

El M.I. Sr. Cap de Govern:

"Jo preferiria, com que es tracta d'un debat polític, que es recullin les preguntes i les intervencions de cada Conseller i al final contestar-les o intentar contestar-les totes globalment o individualment."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Capítol per capítol o globalment al final?"

El M.I. Sr. Cap de Govern:

"Es indiferent. Capítol per capítol."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Crec que capítol per capítol serà més comprensible. En el primer apartat: hi hauria, a part de la pregunta del Sr. Jaume Bartumeu, alguna altra pregunta a formular al Sr. Cap de Govern?"

El M.I. Sr. Ladislau Baró:

"Els Consellers de Sant Julià el que voldríem dir en referència a aquest primer apartat és que pensem que les consideracions que el Sr. Cap de Govern fa en matèria constitucional són benvingudes. Pensem que manifesta una sèrie de directrius que val la pena que el Consell tingui en consideració i, d'altra banda, pensem que el Govern i el Cap de Govern tenen plena legitimitat per expressar tot allò que en matèria constitucional puguin considerar oportú. En aquest sentit, pensem que les seves aportacions poden ajudar tant a la Comissió Constituent com al conjunt del Consell General a enriquir i a pujar una mica el llistó pel que fa al debat constitucional."

El M.I. Sr. Miquel Aleix:

"Pel que fa referència a l'apartat constitucional, els Consellers d'Escaldes també ens felicitem de l'ampli tractament que en fa en el seu Discurs el Sr. Cap de Govern i en conclusió d'aquesta reunió també farem una petita manifestació precisament sobre aquest exposat. És evident que el que ens preocupa és que anem tots en el mateix sentit i la proposta que formularia la nostra Parròquia és en el sentit de felicitar-nos que el Sr. Cap de Govern tracti això com a Institució, doncs crec que també té la seva part, així com totes les altres Institucions Andorranes, en el debat constitucional, i seria bo que féssim un front comú i que centralitzéssim els objectius i els terminis, perquè treballéssim tots en el mateix sentit i amb el mateix esperit, per assolir el més promptament possible la Constitució. En aquest sentit nosaltres fariem al final una proposta."

El M.I. Sr. Síndic General:

“Alguna intervenció més sobre aquest apartat? Si no hi ha cap més pregunta demanaria al Sr. Cap de Govern si vol ja contestar la pregunta que ha fet el Sr. Jaume Bartumeu referent a la vertebració de l'Administració, un intent que es va posar en marxa, sembla ser, a l'anterior legislatura i que s'hauria d'acabar de plasmar, esperem que en aquesta, si és que n'hi ha alguna intenció concreta. Després passariem a l'exposició que ens volia fer el Sr. Miquel Aleix sobre aquest tema i acte seguit ja atacariem el segon apartat que és el de l'economia que em sembla que serà més debatut i més aprofundit.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“En el Discurs-Programa es diu al començament, en la part, podríem dir, densa institucional i constitucional, que és un programa polític de Govern de continuïtat. He d'admetre que aquest apartat sobre la vertebració de l'Administració no és que ho hagi oblidat per considerar-ho una matèria de poc interès, ja que en té molt, sinó que no s'ha inclòs perquè com sap el Sr. Jaume Bartumeu, és una matèria que ja estava bastant avançada, en estudi, i potser no s'hi ha donat o no si ha volgut donar la importància que requeria un programa polític, no perquè no fos important la matèria en si mateixa, sinó perquè és una feina pràcticament acabada i que haurà d'arribar aviat a la consideració d'aquesta Cambra.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Si el Sr. Miquel Aleix ens volgués fer la proposta de millor coordinació, si he entès bé, dels diferents organismes institucionals andorrans en matèria constitucional, pot fer-ho.”

El M.I. Sr. Miquel Aleix:

“Jo no vull fer, Sr. Síndic, cap proposta en concret. El que sí que voldria, vist que el Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern porta un ampli tractament del tema constitucional, és veure si s'organitza aquí, a nivell de debat o no, per veure com es tracta aquest tema amb interrelació amb les mateixes Institucions del país. El que ens preocupa a la nostra Parròquia és que no fem un front comú, tots, en aquest tema, que és de gran importància. Després que el Consell es declarés Consell Constituent, creiem que és la principal tasca legislativa que ens toca fer durant aquest mandat, i seria bo poder-ho assolir en els més breus terminis i amb la millor eficàcia possible. Amb aquest esperit i en aquest sentit, pensem que valdria la pena muntar un sistema que correlacionés l'esforç de tots, per portar aquí a debat i a l'aprovació, si escau, els temes necessaris perquè es pugui portar a terme la Constitució. En aquest sentit, havíem muntat una intervenció que barrejava una mica tot, perquè el contingut del Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern, si bé té els apartats molt concrets, creiem que va interrelligat amb la funció que s'ha donat a aquest Consell de ser el Consell Constituent. Per tant, tampoc havíem desglossat la nostra intervenció en apartats concrets de cada una de les Conselleries, perquè centràvem essencialment el nostre eix en el tema prioritari que creiem que té aquesta Cambra i que ens preocupa molt, que és l'aprovació de la Constitució i de tot el paquet legislatiu subsegüent per portar-la a terme i nosaltres incidim en aquesta matèria.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Llavors passàriem al segon punt, que seria el socio-econòmic. Hi ha una sèrie de propostes seguint el fil del Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern com són una sèrie de consideracions sobre la Comunitat Econòmica Europea, sobre un pla estratègic, que seria una proposta que fa Govern d'estudiar les perspectives de l'economia andorrana de cara al futur i les propostes més concretes que serien l'adopció del Projecte de Llei de la Cambra de Comerç, que el Sr. Cap de Govern ha tornat a trametre a aquesta Cambra i la posta en marxa de l'I.N.A.F., que va ser una Institució que va estar acordada per aquesta Cambra l'any 1989, si no vaig errat, i que encara no s'ha posat en marxa; després hi ha una constatació que és el dèficit pressupostari. Es podria començar, com suggeria el Sr. Albert Gelabert, per la qüestió que potser preocupa l'opinió pública que és el dèficit pressupostari, la qüestió tributària i la qüestió de les despeses de funcionament.”

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

“Jo tinc dues o tres preguntes a posar. En primer lloc, quan es parla al principi de la contenció de les despeses d'inversió, tal com ha dit el Sr. Albert Gelabert abans, estem molt preocupats també per les despeses de funcionament. Aquí voldria saber si veu possible, Sr. Cap de Govern, la contenció d'aquestes despeses, inclús la disminució. Després, sobre el pla d'estratègia econòmica, que diu el Sr. Cap de Govern que presentarà a principis del 1993, crec que és una cosa prou important com per fer els esforços necessaris per poder-lo presentar el més aviat possible, per poder donar tota la informació a tot el comerç d'Andorra i per saber a què s'han d'atenir amb els nous acords amb la C.E.E., Demano si això també fos possible.”

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

“Jo volia fer un suggeriment, si m'ho permet el company Garrallà. Sobre la segona part de la pregunta que formula en el tema del pla econòmic també tenim coses a dir, però el que voldria suggerir i gairebé goso dir, com a President de la Comissió legislativa d'Economia, Finances i C.E.E., és que no ens equivoquéssim de debat. La qüestió de les despeses de funcionament crec que seria millor que la tractéssim el dia del debat del Pressupost, si ell hi està d'acord, i demanaria que ho féssim així perquè sinó, inevitablement, precisament perquè tots ens hem llegit poc o molt o bastant el Pressupost i, ni que fos inconscientment, potser cauríem en fer algun debat avançat. Per contra, per a la qüestió del pla de desenvolupament econòmic, ja que tinc la paraula, em permeto de guardar-la. A nosaltres ens preocupa, no només en aquest aspecte sinó també en d'altres, es podria fer la referència a la qüestió constitucional, que ens entreguéssim en mans de tècnics. S'ha de fer el debat i la definició política que vulguem fer i després els tècnics que ens facin els plans que convinguin. Aquesta seria la postura d'Andorra la Vella.”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“Jo estic d'acord amb el Sr. Cap de Govern quan diu que és molt perillós endeutar-nos amb l'exterior i de la necessitat d'invertir en infraestructures. Per això penso que mentre no tinguem definit el model de país que tots volem, hauríem de replantejar les inversions i decidir entre tots quines són realment les necessàries. Per exemple, ens demana que és urgent aprovar el Pressupost del 1992 i és ben cert, però penso que el

Govern hauria de prendre el compromís de presentar el Pressupost del 1993 el més breument possible, tot confeccionant-lo, per això, amb nous criteris, és a dir, fent un esforç de conèixer amb realisme les legítimes aspiracions de la població. Per exemple, es podria, amb aquest coneixement, valorar la qualitat de vida que avui ofereix el que en diem el miracle andorrà, que existeix tan sols per a pocs, i la falta de voluntat política que fins ara, repeteixo, fins ara ha presidit per fer realitat un canvi d'actitud, ja que ha compromès el nostre futur més immediat, ha determinat la qualitat actual dels nostres serveis i està compromentent irremediablement la nostra economia.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“M'ha semblat entendre que tot el que fa referència al Pressupost seria preferible de deixar-ho per a un proper debat, i crec que és desig de tota aquesta Cambra que tingui lloc com més aviat millor. La pregunta que ha fet el Sr. Jaume Bartumeu i també la Sra. Maria Reig fa sobretot referència a que abans d'encomanar un informe, el Sr. Josep Garrallà també ho ha posat en evidència, valdria la pena que, políticament, reflexionéssim una mica sobre la direcció que creiem la millor per a l'economia andorrana. També crec que encetar avui un debat, sense un treball previ a nivell d'una Comissió seria difícil, i potser el suggeriment seria que abans de continuar el debat en aquest capítol una Comissió hauria de fer l'esforç de reflexionar sobre el que la Sra. Maria Reig anomena model econòmic de país, i sobre el que el Sr. Jaume Bartumeu diu respecte a les orientacions polítiques que hauria d'agafar l'economia andorrana. Aquest és un suggeriment que faig abans d'iniciar un debat sobre aquest tema que és molt complex i que té moltes implicacions; crec que valdria la pena que hi hagués una Comissió del Consell que ho agafés en mà, hi reflexionés i potser, això em sembla que és un desig de varis Consellers d'aquesta Cambra, es fes un dia un debat sobre ell.”

El M.I. Sr. Robert Cassany:

“Després del que acaba de dir el Sr. Síndic General, potser repetiré una mica, però el que jo volia dir justament és que estem debatent aquí sobre un model econòmic, però no hi ha hagut cap debat a nivell de país per saber quina Andorra volem; crec que aquest debat l'hauríem de tenir aquí, al Consell, un debat de país, de prendre una orientació, de quin tipus de país volem, perquè el tipus de país que vulguem va lligat amb la nacionalitat, amb la immigració i amb les comunicacions; tot va lligat segons el país que nosaltres vulguem i cap on ens vulguem orientar. Trobo una mancança dins del Discurs: crec que a través de les Institucions s'ha de donar confiança al país. Actualment, a Andorra estem passant una crisi econòmica que sembla ser que durarà uns quants anys, els andorrans dubten una mica d'ells mateixos i crec que és a través de decisions de Govern que hem de mirar de tornar a donar una mica d'ànims al país, i de mirar que el valor del país són els habitants qui el fan. Totes les comparacions són odioses, però jo sempre dono com a exemple el Japó de després de la guerra, ja que és un país que, com nosaltres, és completament tributari de l'exterior per a les matèries primes, per a les exportacions, però és un país que ha agafat confiança amb ell mateix i que ha tirat endavant i que avui dia és un dels primers països del món. S'ha de buscar de quina manera podem tornar a donar confiança al país.”

El M.I. Sr. Ladislau Baró:

“Pel que fa referència a la proposta d'elaboració d'un pla estratègic, que aniria vinculat també a la creació d'un gabinet tècnic en matèria de política econòmica, els Consellers

de Sant Julià pensem que és una de les grans propostes positives que el Discurs-Programa del Cap del Govern planteja. Certament, estem d'acord en què s'ha de produir un debat sobre el model de país que volem i que aquest és, abans que res, un debat que ha de tenir lloc en termes polítics, és a dir hi ha d'haver una sèrie de decisions polítiques a prendre, però d'altra banda, i com molt bé ha dit el Sr. Síndic General, és un tema molt complex i per prendre aquestes decisions polítiques cal fer abans una feina prèvia de recollida d'informació en molts sentits i pensem que, en aquesta direcció, un gabinet d'estudis econòmics pot ajudar doncs, a prendre o a encarar aquest debat polític de forma molt més ajustada. Penso que un dels grans problemes del nostre país és que els poders públics han tingut una mica la tendència a governar o a prendre les decisions per reacció: primer s'ha plantejat el problema i després han reaccionat com han pogut enfront d'aquest problema. Si aconseguim elaborar un pla estratègic penso que podrem començar a governar, i no vull dir que no s'hagi fet fins ara, però penso que ho podrem fer de forma més decidida, per anticipació, evitant reaccionar davant dels problemes, preveient-los i podent, per tant, encarar aquest debat polític, molt necessari de cara a definir el model de país i el model de creixement que el nostre país ha de tenir."

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

"Fent referència a la primera pregunta que he posat, no és que jo vulgui entrar directament dins del Pressupost, però la pregunta que he posat és molt concreta. Només demano si és que veu possibilitats o no de mantenir una mica que el funcionament no és dispari més, que es faci aquesta contenció, perquè després, de cara al pressupost, és molt important saber si és possible o no perquè, aleshores, potser el decantarem cap a un altre costat. Parlant del gabinet tècnic d'estadístiques, com molt bé ha dit el Sr. Ladislau Baró, penso que és bo que hi sigui, però m'apuntaria més aviat a la referència que fa el Sr. Cap del Govern de donar les atribucions a l'I.N.A.F., doncs potser estalviariem uns quants funcionaris."

El M.I. Sr. Miquel Aleix:

"Mercès Sr. Síndic. El problema que jo veig és que ara estem establint un debat econòmic del model de país, que segurament s'haurà de fer en aquesta Cambra però, evidentment, crec que avui s'haurà de debatre, Conselleria per Conselleria, el tema que ens afecta a nivell econòmic i pressupostari, però difícilment podrem fer avui un debat de model econòmic de país sense haver plantejat el model de país a nivell institucional. Nosaltres creiem que és la primera tasca que ha de fer aquest Consell i per a la qual s'ha autoproclamat. És evident que s'haurà de fer, penso que de manera paral·lela per no perdre temps, però el país inicialment ha d'agafar una estructura com a tal, a nivell institucional, ha d'agafar un ordenament a nivell de totes les seves Institucions i a nivell dels textos legals necessaris, per poder posar a la pràctica després la seva independència econòmica i el seu pla de país. És evident que els polítics han d'incidir a nivell del debat i model econòmic per donar, com deia el Sr. Cassany, com a mínim un cert dinamisme al propi particular, que és ell qui ha portat la dinàmica econòmica del país i es troba avui, a lo millor, en una situació menys favorable que anys endarrera. Evidentment, no es podrà portar a terme aquest debat si anteriorment, creiem nosaltres, no s'ha fet el plantejament a l'inrevés, primer s'ha de fer el debat institucional i el model de país a través de la consecució dels textos necessaris, i a partir d'aquí és podrà fer el

model econòmic i el debat econòmic, sinó penso que és començar la casa per la taulada.”

El M.I. Sr. Ramon Canut:

“En el mateix sentit que el Sr. Miquel Aleix voldria dir que haurem de definir el model de país però primer haurem de ser un Estat de Dret i podrem, hauríem de poder, nosaltres definir-ho, haurem de tenir primer la sobirania per poder-ho fer. Per això he intervingut abans, Sr. Síndic, dient que considerem el Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern coherent, perquè comença pel principi, comença tractant la necessitat de la Constitució escrita per a Andorra, i és en aquest sentit que els Consellers d'Escaldes voldríem fer una reflexió, per poder centrar el debat en aquest sentit.

Constatem els tres grans eixos del Discurs-Programa presentat pel M.I.Sr Cap de Govern el proppassat dia 9 de juny, i ens solidaritzem en l'ordre de prioritats que ha estat plantejat i que tot seguit recordarem, no sense abans manifestar la nostra voluntat ferma que aquest Discurs-Programa hauria d'ésser l'últim Discurs-Programa debatut, en aquesta Sala, després de l'elecció del Cap de l'Executiu.

Discurs, dèiem, compost essencialment de tres parts quasibé iguals en extensió, i que són les següents:

- LA NECESSITAT DE LA CONSTITUCIÓ ESCRITA PER A ANDORRA.
- UNA REFLEXIÓ SOBRE L'ECONOMIA ANDORRANA I LES CONSEQÜÈNCIES SOBRE LA MATEIXA DE L'EVOLUCIÓ DE L'ENTORN INTERNACIONAL EUROPEU.
- DESCRIPCIÓ DE LES TASQUES A REALITZAR DES DE LES DIVERSES CONSELLERIES DEL GOVERN.

Si bé el tercer apartat, el de la descripció de la tasca de cada Conselleria, del Discurs-Programa, és descriptiu de la problemàtica de la vida de cada dia de la nostra societat, destacarem la voluntat del Govern en fer un descriptiu realista, i recolzem aquesta voluntat de tocar de peus a terra i de definir un determinat ordre de prioritats en l'acció de Govern. Acció de Govern que queda limitada en el temps, per la circumstància històrica que representa la Constitució i que compartim plenament, sempre i quan l'acció de Govern en qüestió, i així ho diu el Discurs, es realitzi sense complexos d'interinitat. Acció de Govern que queda per altra part limitada, com sempre fins ara, per la manca evident d'un marc institucional definit i concret.

La segona part del Discurs-Programa que debatem avui, la que titularem de REFLEXIÓ SOBRE L'ECONOMIA ANDORRANA I LES CONSEQÜÈNCIES SOBRE LA MATEIXA DE L'EVOLUCIÓ DE L'ENTORN INTERNACIONAL EUROPEU, no entrarem a analitzar-la sense abans qualificar-la de coherent en l'exposició de la problemàtica, malgrat absències de solucions concretes, i que es podria considerar més pròpia d'un Discurs d'Orientació Política que d'un Discurs-Programa de legislatura.

Absències de solucions concretes que avui per avui entenem, consideracions de composició política a part, i que tenen la seva explicació fonamental en el fet patent de la gran confusió institucional en què estem immersos.

L'evolució de l'entorn internacional d'ANDORRA iniciat ja fa anys, amb les previsibles conseqüències de la integració d'ESPANYA i de PORTUGAL a la C.E.E., els recents i

cabdals acords de Maastrich, la recent creació de l'Espai Econòmic Europeu, la lliure circulació de béns de consum, la lliure circulació de capitals, en definitiva el gran canvi del nostre entorn degut a la ferma voluntat d'integració d'Europa, tal com diu el discurs, són fets de cabdal importància per al nostre país i n'hem de ser plenament conscients i cercar les bones i ràpides solucions de real adaptació. La pèrdua de competitivitat de la nostra economia comercial, per altra banda única font d'ingressos de l'Estat, serà un fet, i compartim totalment la vostra inquietud, Sr. Cap de Govern.

Celebrem la voluntat clara del Govern de treballar en l'elaboració d'un PLA D'ESTRATÈGIA ECONÒMICA a fi de poder, sectors públic i privat, preveure amb planificació i urgència —i destaquem les dues qualificacions, planificació i urgència— la creació de les NOVES PLATAFORMES públiques i d'ECONOMIA MIXTA, sí d'ECONOMIA MIXTA, de l'ANDORRA d'abans de l'any 2000.

I celebrem doblement aquesta elaboració d'un PLA D'ESTRATÈGIA ECONÒMICA, vista la recomanació que ja vàrem fer al Govern a l'inici de l'any 1990, indicant la necessitat imperiosa d'ampliar i potenciar el Servei d'Estudis Econòmics i el Servei d'Anàlisi i Estadística.

Estem convençuts que l'Estat s'ha d'implicar en les solucions, evitant l'intervencionisme tant com pugui, això sí, però actuant amb plena responsabilitat.

La posta en marxa de l'I.N.A.F., des de la més gran credibilitat inicial, és imprescindible al nostre entendre.

L'aprovació de la LLEI creadora de la Cambra de Comerç i Indústria, quin sistema d'afiliació no queda definit en el discurs.

L'aprovació de la LLEI reguladora del Dret d'Associació.

L'aprovació de la definitiva DELIMITACIÓ DE COMPETÈNCIES entre l'ESTAT i les PARRÒQUIES, són eines indispensables, cadascuna d'elles en el seu àmbit, i de transcendental prioritat i urgència, que el Consell General i el Govern hauran d'adequar amb responsabilitat i dedicació, i RESOLDRE SATISFACTÒRIAMENT i APROVAR abans de finir aquest any 1992, insistim abans de finir l'any 1992.

El Govern d'Andorra, tal i com ho vàrem manifestar en la sessió del Consell General del març del 1990, haurà d'endegar, ja ho fa però amb més força si cal, de forma PRIORITÀRIA també, acords en tots els camps del seu abast institucional: entre ANDORRA i els Estats veïns, entre ANDORRA i la C.E.E., entre ANDORRA i l'E.E.E.

L'acord comercial entre ANDORRA i la C.E.E. si bé és encara considerat avui globalment positiu, tots sabem sobre els eixos en què fonamentalment reposa i a tots ens preocupa la seva possible limitació en el temps i els seus efectes sobre l'economia andorrana.

L'endeutament públic actual, parcialment provocat per una falta de Prioritat Nacional en la inversió i per una inexistència política de definició d'Estat, avui parcialment paliada per la recent aprovació de la LLEI DE TRANSFERÈNCIES ALS COMUNS, i l'endeutament previsible a finals del 1993, vista la voluntat, com dèiem, de PRIORITAT NACIONAL expressada en el Discurs-Programa i la vigència de la LLEI DE TRANSFERÈNCIES, no semblaria excessiu, tot i essent un factor determinant i molt important a tenir en compte, i objecte d'estudi i de seriosa reflexió.

L'endeutament públic ofereix la garantia d'Estat a les entitats andorranes públiques i privades concernides, i l'endeutament públic és avui per avui molt inferior al cúmul de l'endeutament privat.

La creació per Llei, reclamada també per nosaltres repetides vegades, de la INTERVENCIÓ GENERAL DEL L'ESTAT i del TRIBUNAL DE COMPTES es prioritària, imprescindible i obligatòria.

Altra cosa és la capacitat d'inversió de l'ESTAT a mig i llarg termini, vista la imperiosa necessitat d'infraestructures per assolir la creació de les noves plataformes i la confiança de la inversió privada per assolir conjuntament la progressiva reconversió de l'economia andorrana.

Les noves perspectives que aportarà l'assoliment de l'ESTAT DE DRET han de ser objecte d'un estudi acurat que no dubtem s'encomanarà als tècnics encarregats d'elaborar el PLA D'ESTRATÈGIA ECONÒMICA.

La revisió de la Llei de Societats, des del prisma constructiu i no d'especulació és avui d'obligatòria i urgent aprovació.

Si bé la citació de KEYNES que figura en el discurs és encertada, "EL FUTUR NO ES VEU, ES FA" no és menys cert el fet que les eines per fer el futur tenim la responsabilitat de proposar-les, discutir-les i aprovar-les. El poble andorrà, per a nosaltres sobirà, ens ha encomanat aquesta tasca de CONSTRUCCIÓ D'ESTAT.

I el poble és sabedor que el sistema institucional andorrà actual és únic en el món, això sí que ho sap, però també és coneixedor avui que no és el sistema institucional que necessita la societat andorrana, i conscient d'aquesta realitat ha manifestat la seva voluntat amplament majoritària d'assolir la Constitució Democràtica, perquè el poble ha vist que el futur passa per assolir l'eina Institucional NOVA que farà d'ANDORRA un estat independent i modern de Dret, democràtic amb la Constitució i lliure amb ella i no altrament.

El Poble Andorrà ho ha entès perfectament vist que és plenament conscient avui que:

El Consell General representa una Cambra Parlamentària que no pot funcionar com a tal, d'una part per la seva inadequada representació ja que només representa la Terra, i d'altra part no ostenta el Poder Legislatiu Ple.

El Govern d'Andorra representa un Govern, amb l'Estatut actual, que no ho és, ja que legalment és el Consell Executiu del Consell General, si ens referim al Decret de Reforma del 15 de gener del 1981.

Que ambdues Institucions, també ho sap el poble, no poden representar l'opinió del Poble de forma plena i responsable, vist que segons el mateix Decret de Reforma del 15 de gener del 1981 el Poble Andorrà no és un Poble Sobirà, ja que segons la lletra del citat Decret, la Sobirania d'Andorra resideix únicament i exclusiva en la Persona dels Dos Coprínceps.

El Procés de Reforma Evolutiva de les Institucions al que fa referència el Discurs-Programa és cert que té el seu inici l'any 1975. Com també és cert que el problema institucional ha estat un element de distorsió important en la tasca del Consell General i després del Govern, i que la seva importància cabdal com també el seu inadequat

tractament han anquilosat la capacitat de planificació de les Institucions Andorranes elegides pel poble, fins ara. Amb el Decret de Reforma del 15 de gener del 1981, el Decret del Codi de l'Administració d'octubre de 1987, queda demostrat abastament el fracàs del Procés de Reforma Evolutiva de les Institucions. En aquell moment, el poble donà la culpa al Consell General, el Consell als Coprínceps, els Comuns no estan d'acord amb el Codi publicat, etc, etc...

El nostre grup polític, la U.C.P.A., proposà la Constitució DEMOCRÀTICA I ESCRITA en el seu programa i reunions públiques a la campanya electoral del 1989, i els electors d'Escaldes-Engordany varen recolzar majoritàriament aquest projecte, en front de l'alternativa plantejada pel G.A.D. partidari de la Continuació de la Reforma Evolutiva de les Institucions.

L'Acord solemne del Consell General del 18 de juny del 1990 en el seu esperit deixa ben palès que el Consell General tanca el Procés de Reforma Evolutiva de les Institucions i obre l'única via per a ANDORRA i el seu futur: la de negociar conjuntament i en pla d'igualtat amb els Coprínceps la Constitució DEMOCRÀTICA per a Andorra. L'única via per assolir l'Estat de Dret.

I ambdós Coprínceps, després de les Resolucions i Recomanacions del Consell d'Europa del maig del 1990, i després de l'acord històric del 18 de juny adoptat per unanimitat del Consell General, acorden també negociar la Constitució Andorrana, conjuntament amb el Consell General, en una Comissió Tripartida i Paritària.

El proppassat 5 de juny, el Consell General es declarà Consell Constituent.

El Procés de Reforma Evolutiva de les Institucions ha finit. No té vigència avui, i és ja història.

Nosaltres no volem la ruptura, SI PER RUPTURA S'ENTENGUÉS PRESCINDIR DELS COPRÍNCEPS, volem un Copríncipat Constitucional, sota RÈGIM PARLAMENTARI, amb els COPRÍNCEPS com a CAPS d'ESTAT CONSTITUCIONAL, garants de la Constitució Andorrana, i signataris de la Llei per Acte degut.

Constatem que en el primer i prioritari bloc del Discurs-Programa, el Cap de Govern exposa la seva total voluntat de treball per assolir la Constitució Democràtica per a Andorra, com a Institució també fonamentalment concernida, sabedor que la Constitució Democràtica es l'única EINA FONAMENTAL, indispensable i necessària, per poder definir i dur a la pràctica, amb el corresponent acord del futur Parlament, una política d'Estat des del futur Govern de la Nació.

Entenem també la predisposició total del M.I. Cap de Govern de treballar en l'assoliment de la Constitució de forma coordinada amb la Comissió del Consell mandatada a tal fi.

Per tant, reiterem avui la nostra constància efectuada en la sessió del Consell General d'elecció de Sindicatura, i en la tasca de CONSTRUCCIÓ d'ESTAT que el Poble Andorrà ens ha encomanat a tots de forma ABSOLUTAMENT PRIORITÀRIA.

MANIFESTEM la nostra confiança en el Cap de Govern, tal i com ho férem a l'inici de l'anterior legislatura, per la voluntat constitucionalista que sempre ha demostrat i sostingut al llarg dels últims dos anys de mandat com a Cap de l'Executiu.

MANIFESTANT al Ple de la Cambra la nostra voluntat de consens en concret, des d'avui i fins a finals del present any 1992,

PROPOSEM, com a termini màxim el present any 1992:

- DEBATRE I APROVAR la revisió del Codi de la Nacionalitat.
- DEBATRE I APROVAR la Llei reguladora del Dret d'Associació.
- DEBATRE I APROVAR, conjuntament amb les Parròquies Andorranes, el TÍTOL VI de l'actual esborrany del Text Constitucional, definint per sempre L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DEL NOSTRE ESTAT ANDORRÀ.
- DEBATRE I APROVAR la nova Llei Electoral i de Referèndum.
- DEBATRE I APROVAR la nova representativitat del Consell General, que proposem paritària entre el territori i la població.
- DEBATRE I APROVAR el text definitiu constitucional, pel procediment emprat fins el 30 de gener del 1992, en el si de la Comissió Tripartida, assumint la part del text negociat fins a la data citada entre la Comissió negociadora del Consell General i els Serveis dels Coprínceps.
- ADOPTAR en breu la data del mes d'abril del 1993 per efectuar el REFERÈNDUM NACIONAL sobre el text Constitucional.
- ELABORAR, DEBATRE I APROVAR les Disposicions Transitòries i totes les altres Lleis necessàries per l'aplicació efectiva de la Constitució abans del Consell de Meritxell del setembre del 1993, per poder, en aquell Consell, solemnement convocar eleccions Generals per al mes de desembre del 1993, amb la Constitució aprovada pel poble i les Lleis necessàries per a la seva aplicació aprovades pel Consell General.

FORMULEM avui aquesta proposta des de la més gran voluntat de concertació, però també des de la constatació naixent que el treball que el poble ens ha encomanat no evoluciona com deuria.

Hem manifestat la nostra voluntat de consens reiteradament i ho continuarem fent, però també en el moment que calgui serem crítics i ho serem en el si d'aquesta Cambra primer, Institució primera concernida.

Aquest és el lloc únic del debat, i no cap altre lloc, per Institució Andorrana que sigui, respectantles totes i cadascuna d'elles.

Senyores i Senyors, VIRTUS UNITA FORTIOR.

La UNIÓ dels andorrans sempre ha estat la nostra força, i hem de continuar fent honor al nostre secular lema nacional.

DEBATEM aquí fins que sigui necessari, amb gran voluntat de consens tots els textos legislatius necessaris per a l'assoliment del futur ESTAT DE DRET ANDORRÀ, NEGOCIEM en el si de la COMISSIÓ TRIPARTIDA de manera unitària, amb UNA SOLA VEU, que reflecteixi la fermesa necessària per assolir el MANDAT HISTÒRIC QUE EL POBLE ENS HA ENCOMANAT.

No fem altrament, Senyores i Senyors! Si es procedís altrament, seria un greu error.

EL NOSTRE POBLE necessita la CONSTITUCIÓ DEMOCRÀTICA per a la definitiva transformació d'Andorra en Estat modern de dret, per a poder fer front als grans reptes que tenim plantejats i que són imminents.

La Constitució Democràtica, i repetim DEMOCRÀTICA, és l'única GARANTIA, A V U I, de la nostra SUPERVIVÈNCIA, i l'única garantia de la definitiva LEGITIMACIÓ dels nostres COPRÍNCEPS.

La nostra responsabilitat és assolir-la de manera que perduri en el temps i que tots i cadascun dels ciutadans d'aquest país ens hi sentim plenament identificats.

És per això que coincidim amb el plantejament del Discurs-Programa que ha fet el Sr. Cap de Govern, donant prioritat absoluta a l'eina institucional, la Constitució, per poder fer front a tots els reptes que Andorra té plantejats.

Es podria considerar genèricament que, i amb el degut respecte per a tothom, fins ara ANDORRA ha treballat per als andorrans:

HORA ÉS AVUI QUE ELS ANDORRANS, JUNTS, TREBALLEM PER A ANDORRA.

Andorra, 16 de juny del 1992.

Miquel Aleix Areny
Nadia Aleix Tugas
Ramon Canut Bové
Antoni Jordi Areny.”

El M.I.Sr. Síndic General:

“Hi ha dues opcions de debat, una és debatre tal com havia proposat al començat aquest Consell, seguint el Discurs-Programa del Cap de Govern i és la que havíem encetat; també hi ha l'opció que els diferents Consellers o les diferents Parròquies manifestin el seu parer sobre el conjunt del Discurs-Programa i ens pronunciem globalment després sobre el mateix. Molt em temo que el debat i una sèrie de propostes concretes, que valdria la pena que a través d'un debat es poguessin aprofundir, es quedin al tinter, i el que proposaria és de seguir amb el debat sobre les diferents propostes d'actuació, que el Govern ens ha sotmès i que alguns ja han posat de relleu, com pot ser el pla estratègic, el gabinet d'estudis que el Sr. Ramon Canut també ha evocat sota una altra formulació com és la posta en marxa d'un servei d'anàlisi i estadístiques. Crec que seria important conèixer el parer del Govern sobre aquests temes, algunes preguntes ja han estat formulades i potser el Sr. Cap de Govern ja hi podria respondre a algunes d'elles. El Sr. Ramon Canut concretament també ha parlat de la posta en marxa de l'I.N.A.F. i de la Cambra de Comerç, i també ha fet referència a la Llei de Societats. El Sr. Cap de Govern té la paraula.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“M'és forçós començar a parlar primer de les intervencions que hi ha hagut sobre les parts que no coincideixen amb l'estructura que ha fet el Govern, però voldria dir abans que coincideixo plenament amb el que han dit el Sr. Miquel Aleix i el Sr. Ramon Canut,

que per fer un model econòmic de país, és absolutament necessari passar per una consolidació de les Institucions.

Jo mateix, per experiència, he estat quinze anys en aquesta Sala, he sentit a parlar molt de plans econòmics, models econòmics de l'Andorra que volem i sempre han topat amb la inseguretat jurídica i amb la inseguretat institucional, i això potser és el que va portar a l'any 1975, als Consellers que estàvem en aquell moment a emprendre el que s'en va dir reforma i després popularment "reformeta" i que ha acabat finalment amb un procés constituent.

És a dir intervinc per la part on coincidim plenament amb el Sr. Canut i el Sr. Aleix, en quant al que s'ha manifestat, i perdonaran que ara descrigui les parts on podríem dir que potser no estem tan d'acord, o que estem una mica separats, o no massa, de les intervencions que hi ha hagut fins ara, i després intentaré contestar a les preguntes concretes que se m'han formulat. S'ha dit aquí que en el Discurs es veu una absència de solucions concretes sobre la situació econòmica, més pròpia d'un discurs d'orientació política. És cert, ja es diu en el discurs mateix, al final, que donades les circumstàncies s'ha hagut de fer un Discurs-Programa i un discurs d'orientació política, que la llei preveia, un al començament i l'altre a mitjans del mes de juny. S'ha volgut fer així d'una manera voluntària, perquè el temps és curt i crec que valia la pena aprofitar aquesta circumstància per fer les dues coses, si es vol, una mica resumides.

Crec que sobre la situació econòmica en aquest Discurs-Programa o d'orientació política, com es vulgui, hi ha uns apuntaments clars i certs; per les solucions concretes, des del punt de vista econòmic no hem d'inventar res, s'ha trobat que a nivell general hi ha estudis des de l'any 1969, o anteriors, on es veia la necessitat de que Andorra, si volia consolidar la seva economia, havia de procedir a una diversificació de la mateixa. Això ja és una solució concreta.

Per a les finances públiques, també hi ha solucions que no es diuen en el programa, però que en la Llei que aquest M.I. Consell General ja té es defineixen unes solucions que, encara que temporals i minces, són un inici de solució. Ben entès, en aquest aspecte de les finances públiques, caldrà córrer més respecte al que es proposa en la llei pressupostària d'aquest any, que és un tímid inici d'uns impostos, d'unes taxes indirectes. La solució final no es pot donar en aquest any sinó que, una vegada més, es necessita una consolidació de les Institucions i un consens amb les Corporacions Locals per fer la distinció clara de les competències fiscals, per no caure en la doble imposició.

També s'ha dit, i és un aspecte en què no coincidim gaire però tampoc és greu, que l'endeutament públic és motivat per una manca de planificació de la inversió. Això pot ser quelcom subjectiu, tothom pot opinar com li sembli, però jo sostinc, com es diu en el Discurs-Programa, que l'endeutament públic, ja previst també des de fa molts anys, és conseqüència, precisament, de que les finances públiques o els ingressos públics no han anat en conseqüència amb el creixement econòmic i demogràfic del país. Crec que és greu, i quan s'explica la gent no s'ho creu, que un país en els últims deu anys hagi doblat pràcticament la població, encara que sigui de passar de vint-i-cinc a cinquanta. És greu i es considera quasi impossible, i nosaltres, ha estat un miracle, hem aconseguit que els serveis públics segueixin aquest desenvolupament de la població que crea despesa i crea inversió. Dic que ha sigut un miracle fins ara, però d'aquí en endavant deixa de ser miracle i és molt preocupant.

En el capítol de contestes puntuals, començo a la inversa perquè les tinc escrites a la inversa de com s'han formulat. El Sr. Josep Garrallà expressava el desig de que el gabinet tècnic d'estadístiques passés a ser administrat, controlat o planificat per l'I.N.A.F. Li he de dir que aquest és el pensament i que coincidim exactament amb el Govern i que també s'ha dit en el Discurs-Programa i s'ha dit al tècnic assessor de que comenci a estudiar aquesta possibilitat.

El Sr. Robert Cassany manifesta que a través de les Institucions s'ha de donar ànims al país. Jo crec que també en el Discurs-Programa, almenys intento o intenta el Govern donar ànims, però dins de l'honestedat política, crec que s'ha d'explicar el que, potser subjectivament per als Membres del Govern, ha d'ésser la realitat. Els millors ànims que es poden donar al nostre poble és explicar la realitat, tal com la veiem avui. Evidentment, pot estar influenciada pels pessimismes personals, per les circumstàncies del dia, però que no deixa de ser la nostra realitat i que pot ser discutida. Jo personalment, i els Membres del Govern n'han parlat aprofundidament, no dubtem de les possibilitats econòmiques que té el país. A mi m'hauran sentit dir moltes vegades que crec més en l'Andorra del demà, que tindrà més oportunitats, que l'Andorra passada, però hem d'admetre que hi ha d'haver un canvi d'orientació política, un cop de timó important.

La Sra. Maria Reig m'ha exposat el seu parer de que el pressupost cal fer-lo amb realisme, fent un esforç per definir unes prioritats. En aquest cas està clar que ha d'ésser així i sempre s'ha intentat, crec que per part de tots els Governos i totes les Administracions, fer-ho així, el que passa és que no tots participem o jutgem les mateixes prioritats i per això hem d'arribar a una discussió i a un consens. A nivell d'inversió, el Govern té claríssimes les seves prioritats i les intenta reflectir cada any en el pressupost que sotmet a aquesta Cambra i, repeteixo, això no vol dir que aquestes prioritats siguin la veritat absoluta, seran la veritat del que considera el Govern com a prioritari.

El Sr. Jaume Bartumeu, intervenint sobre l'anunciat pla de desenvolupament econòmic, considera que els tècnics han d'intervenir després que els polítics. És cert i no és cert. Crec que la intervenció no hauria d'ésser prioritària dels uns sobre els altres, sinó que hauria d'ésser simultània dels dos. Aquest pla estratègic que s'ha fixat el Govern i que s'ha compromès, en el Discurs-Programa, a portar-lo davant d'aquesta Cambra a primers de l'any que ve, he d'anunciar que el compromís l'hem allargat una mica per seguretat, però pensem tenir-lo acabat abans del 31 de desembre del 1992, amb el ben entès que ha estat estudiat o s'està estudiant el seu desenvolupament amb participació no solament del sector polític, que hi ha d'estar representat, sinó inclús de les forces econòmiques o dels sectors econòmics del país, perquè si bé els polítics podem entendre d'economia, els que entenen més d'economia són els que estan al carrer venent, comprant i negociant.

El Sr. Josep Garrallà ha fet també una pregunta concreta: si es veu possible una contenció de les despeses de funcionament. Aquest és l'etern problema de les economies i de tots els pressupostos nacionals, és més fàcil arribar a suprimir inversions, no fer res o deixar de fer però, quant a les despeses de funcionament, el gran problema és que per aturar-les o per reduir-les s'han de suprimir, en línies generals, serveis, i aquest és el gran problema polític que la gent no sol acceptar, la reducció de serveis. Quina és la solució en el funcionament? És que hi ha d'haver sempre una tendència a la contenció i la contenció no és fàcil. És difícil de resoldre.

El Sr. Albert Gelabert, que ha estat el primer que ha intervingut d'una manera llarga, ha fet referència també a les despeses de funcionament i a la necessitat de contenció. Em sembla que ha quedat contestada, però la podria allargar si es creu convenient.

S'ha fet referència a l'extensa màquina burocràtica de l'Administració i a la possibilitat que podria comportar l'increment d'aquestes despeses de funcionament, de que s'anés a formes de recaptació diferents. Admeto i crec que s'ha d'intentar, per tots els mitjans, contenir el creixement de la burocràcia però analitzada fredament, analitzada lloc per lloc, resulta que potser en el nostre país s'ha exagerat una mica massa al carrer, doncs no crec que depassi les mitjanes d'altres països com el nostre. Una altra cosa és la mesura que es podria fer de relació persona/qualitat d'aquesta màquina burocràtica.

Quant a la segona part de la seva pregunta, sobre el fet que això podria significar l'expansió de les despeses burocràtiques, he de dir que les noves bases impositives o de recaptació, amb les propostes formulades en el Pressupost de 1992, són tan simples, i crec que és una característica d'aquestes noves bases, que pràcticament no hi ha ampliació de burocràcia, perquè són sobre serveis purament controlats per xifres i per facturacions. El que es proposa concretament al pressupost, a la memòria del pressupost o a la llei impositiva del pressupost que tenen en aquesta Cambra, no ha de suposar una major despesa."

El M.I. Sr. Síndic General:

"No sé si el Sr. Cap de Govern ha pogut respondre a totes les preguntes que s'han formulat sobre aquest capítol. Si hi ha algun complement d'informació que se li vulgui demanar sobre el mateix i, llavors, si sembla bé, passariem a l'anàlisi Conselleria per Conselleria."

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

"Només una pregunta que no té massa importància. Dins d'aquest Discurs-Programa ens parla d'un nou procediment de desduanament; és que ve derivat per una nova normativa de la C.E.E. o és realment perquè el que hi ha no funciona?"

El M.I. Sr. Cap de Govern:

"És purament pràctic, per una agilització informàtica. No ve imposat, sinó que és per donar més facilitat i anar més de pressa, per una qüestió pràctica."

El M.I. Sr. Síndic General:

"Si no hi ha cap més intervenció passariem a la immigració, com a primera qüestió de les Conselleries. És que sobre Immigració, que és un tema que, tristament per Andorra, sempre està i continua estant d'actualitat, algun Conseller General voldria intervenir?"

La M.I. Sra. Maria Reig:

"És una pregunta i també una opinió. Estic d'acord amb el Sr. Cap de Govern en el sentit de que mentre no tinguem designat aquest pla o aquest model d'estratègia política, la immigració ha de ser restrictiva i selectiva, a fi de no predeterminar el model polític i econòmic que desitgem, o socio-econòmic que desitgem. Però per altra banda voldria suggerir, si es pot, que en aprovar aquest any ja provisionalment els "cupos", hi comencem a introduir algun dels criteris que han de presidir una futura Llei d'Immigració, i voldria saber si creu que és molt urgent crear aquesta Llei d'Immigració. Aquests

critèris potser podrien ser: la implicació de l'empresari, una responsabilitat d'altres i baixes, els controls més acurats de la clandestinitat, la vigilància més efectiva de les condicions d'habitatge dels immigrants a més de les esmentades en el seu discurs, que eren la coordinació entre Veguers, Comuns, Policia i C.A.S.S.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Hi ha alguna altra intervenció sobre immigració, abans de passar la paraula al Sr. Cap de Govern?”

El M.I. Sr. Miquel Aleix:

“Solament una precisió. Sempre tornem sobre el mateix i em sap greu insistir i tornar a insistir. Aquest és precisament un dels exemples als que nosaltres hem fet esment en el nostre parlament; no tenim plena competència en aquest tema i, com que no tenim plena competència, creiem que el prioritari és fer el veritable Estat de Dret que tots volem i pel qual el Consell es va autoproclamar solemnement el dia 5. A partir d'aquí fem la Llei d'Immigració i estaré d'acord amb la Sra. Maria Reig; fem-la el més restrictiva que vulguem si la necessitat econòmica del país és de fer-la restrictiva, fem-la qualitativa. En aquell moment estarà a l'abast d'aquesta Cambra, a través del seu Govern, el portar la política immigratòria que nosaltres creguem, d'acord amb el plantejament i el pla de país que vulguem, i d'acord amb el plantejament econòmic i les necessitats que el país tingui. És evident que jo no vull substituir la resposta del Sr. Cap de Govern, però el que estem fent aquí és el debat de cada any i cada any hauria de ser un debat diferent, perquè el Consell aquest any és un Consell Constituent i la feina essencial d'aquesta Cambra és la Constitució. Jo demanaria que en tota la temàtica que ha de tenir confrontació institucional i on no tenim totes les competències, s'hi treballi a nivell intern de les Comissions, si es vol, però que es deixi per a un treball post-legislatiu un cop establerta i aprovada la Constitució, perquè llavors nosaltres podrem fer exactament el que ens convingui, en tant que País i en tant que Parlament.”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“Potser no m'he expressat bé però jo he dit que el control acurat de la clandestinitat o la vigilància més efectiva de les condicions d'habitatge dels immigrants o la implicació de l'empresari en la responsabilitat de les altes i baixes, no té res a veure, per exemple, amb els Veguers o els Comuns. Jo, Sr. Cap de Govern, li pregunto si és important aquesta Llei d'Immigració, que segur que s'haurà de fer després de la Constitució, però ara començar ja a introduir criteris que han de presidir aquesta futura Llei, que és la implicació, els controls més acurats, la vigilància, coses que depenen actualment dels Serveis de l'Oficina d'Immigració.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Intentaré respondre, potser no en detall, però crec que en general. El problema de la immigració és un problema principalment i bàsicament polític; polític en el sentit que m'és difícil de fer admetre, per via de Lleis o Decrets, a la població, una matèria, un control, quan no el té assimilat. Jo crec que en aquest punt la Llei d'Immigració pot ser un pal·liatiu, però si la gent no accepta aquesta necessitat difícilment arribarà a tenir aspectes positius o que es puguin aplicar, perquè quan hi ha una falta de consciència en aquest sentit, i ja dic, no faig un judici de valors, sinó una falta de consciència de la necessitat d'una limitació en aquest camp, ni els Decrets, ni les sancions paren els fets,

i això és el que motiva el cas que hi ha hagut, tampoc massa exagerat, dels immigrants clandestins.

Actualment, la situació en el dia d'avui, no és aquesta. Crec que no és un moment de forta pressió immigratòria, i que valdria la pena reflexionar i sobretot conscienciar a la gent de la necessitat d'un control. La Llei en si no crec que pugui ser restrictiva, joestic més inclinat per la possibilitat d'arribar a Convenis, com a barreres tècniques en la immigració, que amb la mateixa Llei. S'ha de tenir en compte que en quasi tota l'Europa Occidental, hi ha un problema que no han parat ni amb la Llei, i que cada dia s'està agreujant, tot i que al ser més petit el territori és més controlable, però també som febles en aquesta permeabilització de la frontera i, sobretot, amb la incidència que pot tenir qualsevol mesura sobre els drets de l'home, els drets de les persones, que fan que les mesures que es poden prendre s'hagin de prendre amb molt de compte i amb molta delicadesa. En conclusió, crec que qualsevol restricció immigratòria qualitativa o quantitativa eficaç passa per arribar a Convenis amb els països productors d'immigració i que també passa per una conscienciació a fons de la població andorrana respecte a que és absolutament necessària una restricció.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Reprement les paraules del Sr. Cap de Govern, ara és el moment potser un xic favorable, com deia la Sra. Maria Reig, d'incidir en mesures puntuals que afinin el control d'immigració, sobretot tenint en compte el que ens diu el Sr. Cap de Govern, que la pressió immigratòria, degut una mica a la recessió econòmica que estem patint, ha minvat. Ara, una altra cosa, com deia el Sr. Miquel Aleix, és la confecció d'una nova Llei d'Immigració. Amb el sistema institucional que tenim ara, evidentment, i se'ns va recordar a la Comissió Constitucional, i alguns dels presents ho recordaran, que era una competència compartida i que si es volia canviar abans de la Constitució s'havia de fer amb l'acord dels Serveis del Coprínceps i amb negociació prèvia amb aquests Serveis. Crec que ho tenim tots clar i, si bé podem millorar tècnicament el funcionament de l'Oficina, una altra cosa serà sintonitzar amb els Serveis dels Coprínceps, en un tema on tots sabem que hi ha hagut unes polítiques una mica divergents per part del Govern i per part dels Serveis dels Coprínceps.

Si sembla bé, passariem al capítol següent, que té una incidència pressupostària bastant important i condiona una mica el creixement socio-econòmic d'aquest país; és el de Serveis Públics i potser no és tant competència compartida i en podrem discutir més llargament.”

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

“Nosaltres voldríem formular una pregunta al Sr. Cap de Govern relativa a l'evolució que fa l'estudi que es va desenvolupar a finals de l'any 1990, en relació a les obres públiques d'infraestructura. Es cita aquesta quantitat, personalment potser estic avantatjat perquè conec aquest estudi, de 71 mil milions de pessetes, però la pregunta que cal fer públicament és la següent: com s'ha arribat en aquest informe a aquesta xifra, que d'alguna manera sembla destinada a sembrar preocupació entre els responsables de la situació de les finances públiques i, més enllà, en la ciutadania? Hi ha dues maneres d'arribar a aquesta xifra. O bé s'hi ha arribat a partir d'una planificació de necessitats debatuda entre els diferents estaments de l'Administració en general o bé, com molt ens temem nosaltres, es tracta d'haver recollit i sumat una sèrie de propostes d'un

departament de l'Administració sense que hi hagi cap coherència amb un pla estratègic nacional, que sabem que no existeix, ni tampoc cap coordinació amb departaments de l'Administració altres que el de Serveis Públics, en aquest cas, ni amb entitats parapúbliques com poden ser F.E.D.A. i S.T.A. Aquesta seria la pregunta.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Si hi ha alguna altra pregunta sobre aquest capítol abans que el Sr. Cap de Govern tingui la paraula?”

El M.I. Sr. Miquel Armengol:

“Jo voldria demanar sobre el Discurs-Programa, quan el Sr. Cap de Govern fa referència a la urgentíssima necessitat d'ampliar el forn incinerador, dient que un cop més es requereix un consens general i una visió global del país. Els Consellers de la nostra Parròquia, demanem si això vol dir que un cop més Andorra la Vella haurà de suportar l'impacte ambiental d'aquesta ampliació. Ens demanem també si s'ha plantejat el Govern solucions alternatives i descentralitzadores.”

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

“Jo també li volia fer una pregunta sobre les noves vies de comunicació i els possibles nous enllaços. Es parla d'un enllaç ferroviari, es parla d'un heliport, però no es parla d'un aeroport, cosa de la qual aquí se n'ha parlat moltes vegades. Hi havia uns estudis concrets, potser són negatius, m'agradaria saber-ho. Quant al Túnel d'Envalira, m'agradaria saber si en aquests moments és realment l'accés necessari per poder acudir a Andorra des de França, ja que no sé si és el més adient, en aquests moments. Després es parla d'un desviament de La Massana i m'interessaria saber exactament quin és i quin projecte hi ha. Dels vials de dins d'Andorra la Vella m'agradaria saber en quina situació es troben.”

El M.I. Sr. Robert Cassany:

“Sabem que a Andorra necessitem vies de comunicacions internes, primer per solucionar el col.lapse que tenim intern, inclús els dies de cada dia quan no hi ha turistes, i després necessitem unes vies de comunicació externes, que són les que han de permetre als turistes d'accedir al país, i si volem fer el dia de demà un país de serveis necessitarem aquestes comunicacions d'una manera imprescindible. La pregunta que jo em poso és que es parla molt de túnels, hi ha uns túnels que els considerem com interns, que podria ser el túnel que diuen de Canillo a Ordino, o de la Massana a Andorra, i després hi ha uns altres túnels que els considerem com via exterior, com podria ser aquest hipotètic túnel del Cadí, o un túnel que sortís a la boca d'Hospitalet, just a la vora del túnel que tenim actualment i que fan els francesos, on el turista, quan arribaria, es trobaria amb dos forats i hauria de prendre la decisió de si va a un costat o si va a l'altre. Jo em poso la pregunta: aquest túnel del Pas de la Casa el considerem com un túnel de comunicació interna o com un túnel de comunicació internacional?”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Només una petita precisió, quan el Sr. Cassany ha dit el túnel hipotètic del Cadí, suposo que ha fet referència al túnel del Grau Roig?”. El Sr. Robert Cassany assenteix.

El M.I. Sr. Jordi Torres:

“A nivell de túnels, els Comuns vàrem estudiar, fa dos anys, un projecte de túnels, justament sota el Mont Malús per sortir al Grau Roig, que comunicaria directament el túnel del Cadí amb Andorra. Es parla de vies de comunicació alternatives i no sé si el Cap de Govern, en el seu Discurs-Programa, ha tingut en compte aquest projecte.”

El M.I. Sr. Guillem Areny:

“Els Consellers de La Massana també voldríem demanar que pensen fer amb les depuradores i amb els abocadors incontrolats i quin sistema volen muntar.”

El M.I. Sr. Joan Santamaria:

“Només voldria demanar al Sr. Cap de Govern, que potser té més bona memòria que jo, si sobre aquest tema del Túnel d'Envalira no hi ha pas un acord del Consell General. No me'n recordo ben bé, però penso que hi ha alguna cosa.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Sembla que no hi ha més preguntes per formular; el M.I. Sr. Cap de Govern té la paraula.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Començaré per la primera, perquè dóna entrada a totes. La xifra de 71 mil milions de pessetes, crec que ho vaig expressar així, almenys ho volia dir, es diu que és una xifra de magnitud, no està afinada i tant podrien ésser 100 com 50, és una estimació global, sense concretar, dels serveis públics que farien falta al país. El Sr. Josep Garrallà ha preguntat si hi ha heliport i si hi ha trens. Efectivament, està calculat heliport, trens, ..., una situació diguem-ne no ideal, però posant totes les solucions i s'ha donat només per un ordre de magnitud, perquè es tingui en compte que hi ha una xifra, almenys avaluada, del que és necessari per a les inversions en serveis públics. Hi ha depuradores, hi ha forns, etc. etc. Crec que el retenir aquesta xifra no té massa importància, i no se l'hi ha de donar més valor que el d'una xifra estimativa, amb ordre molt gran de magnitud.

El Sr. Miquel Armengol ha parlat sobre la situació en què es troba el forn i de si el Comú d'Andorra haurà d'absorbir aquesta servitud. No ho sé, el que li he d'informar és que la situació del forn és gravíssima, actualment es pot cremar en qualsevol moment, però no hi ha una altra alternativa i si es cremés posaria durant un temps molt llarg problemes d'escombraries importantíssims pel país. Una solució immediata o a curt termini, l'única possible, és de doblar el forn, fent un nou forn al costat, i intentar solucionar definitivament la qüestió general. La seva situació porta problemes polítics entre les Parròquies als que el Govern no ha trobat solució, tot i que, almenys durant aquest dos anys, ha estat objecte de bastantes converses amb els Honorables Senyors Còsols per intentar trobar la solució política d'implantació definitiva. De moment no hem trobat cap solució, però si s'agreugen més els problemes actuals, que ja n'hem tingut de greus, com un pont en què hi va haver una gran massa de gent al país, pot portar problemes molt complicats. S'intentarà buscar la solució amb els Honorables Comuns i és ben clar que un dia o altre, si no hi ha solució, s'haurà de prendre per via d'autoritat perquè, em ratifico en el que he dit, en aquest aspecte la situació és molt greu.

El Sr. Josep Garrallà ha parlat del Túnel d'Envalira i el Sr. Joan Santamaria ha fet una pregunta connectada amb això. Efectivament, sobre el Túnel d'Envalira hi ha un acord

del Consell i una demanda al Govern de que s'accelerés el procés. També s'ha referit, el Sr. Garrallà, al pla viari d'Andorra. He de confessar que va ser un oblit no posar-lo en el Discurs-Programa, però, efectivament, està confeccionat i, abans de sotmetre'l a l'aprovació d'aquesta Cambra, s'ha consultat els Comuns d'Andorra la Vella i Escaldes-Engordany per si volien fer observacions al respecte. Actualment, està en mans dels Comuns de les Parròquies d'Andorra i Escaldes. Hi ha una estimació de cost de les obres de 6.500 milions de pessetes.

Quant al desviament de La Massana, hi ha un estudi; s'estan fent estudis del traçat previst i l'estimació del cost de les obres, també pel damunt, seria de 1.000 milions de pessetes.

El Sr. Jordi Torres s'ha interessat en com està la situació dels túnels del Grau Roig, que va ser motiu d'una reunió o varies reunions dels Cònsols, en un projecte per enllaçar-los amb els túnels del costat de Puigcerdà; el Govern no hi ha treballat gaire, però sí una mica a nivell de tempteig amb les primeres autoritats de la Generalitat i tot el que se'ns ha indicat és que es pot parlar d'aquest projecte, però el que ens fa l'efecte és que no és a curt termini. La voluntat del Govern és de seguir parlant, de seguir fent projectes, però tampoc cal enganyar a la gent, s'ha de començar però no és pas per demà passat.

El Sr. Guillem Areny s'ha interessat pel sistema de depuradores. No li puc contestar ara quin és el sistema, però sí que hi ha un projecte, crec recordar, des de fa bastants anys, on s'havia estudiat la possibilitat d'una depuradora a Canillo que recolliria les aigües des de Canillo cap amunt, una per La Massana-Ordino, a la sortida dels túnels més o menys, una sota d'Encamp i una que recolliria les d'Escaldes, Andorra i Sant Julià, vora de la frontera. L'estimació dels costos, també per damunt, seria la següent: per a la de Canillo es necessiten 2.291 m², que es tenen disponibles, i el cost 155 milions, per a la de La Massana-Ordino es necessiten 2.465 m², d'un valor de 210 milions, per a la d'Encamp, quin terreny es té disponible encara, de 2.378 m², el valor estimat és 215 milions i per a Andorra-Escaldes-Sant Julià, 10.000 m² i 800 milions de pessetes. Quant al sistema, si em permeten, en una altra ocasió els hi donaria les explicacions tècniques que en aquest moment desconec.”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“Abans Vostè ha dit que el Govern no havia trobat solucions per a la problemàtica del forn crematori i, agafant una mica la preocupació del Sr. Miquel Armengol, això potser és, Sr. Cap de Govern, perquè fins ara no havia tingut un ecologista dins del seu gabinet. A títol d'exemple, sense voler caure en polèmica, doncs això suposo que algun dia ho haurem de discutir des de la Secretaria del Medi Ambient, que espero que es faci aviat, la meua pregunta és: si és necessària l'ampliació del forn incinerador sense valorar i sense comptar en fer un excel.lent pla de recollida i gestió dels residus. Han valorat aquesta possibilitat? És que el seu gabinet ha valorat, abans de fer l'ampliació del forn crematori, fer un excel.lent pla de recollida i gestió dels residus, cosa que crec que és molt més realista doncs, a títol d'exemple, i també sense, si us plau, voler caure en polèmica amb Vostè, a Alemanya, Bèlgica i Estats Units han prohibit o tenen prohibida la instal.lació de més forns crematoris, i el que estan fent és buscar alternatives que passen des del reciclatge fins a la composició de materials orgànics.”

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

“Fent referència a la pregunta que havia posat i que el Sr. Cap de Govern m’ha contestat, em permetré fer una recomanació, perquè si he demanat si hi havia o no hi havia coordinació amb els diferents departaments de l’Administració i, sobretot, amb les entitats parapúbliques, és perquè em consta que quan es va preparar aquest informe estimatiu i es parlava, i ho diu aquí en el discurs, de necessitats en infraestructures hidràuliques, no es va fer la més mínima confrontació amb F.E.D.A. en aquest cas. Aleshores, la recomanació que em permeto formular al Sr. Conseller de Serveis Públics i membre del Consell d’Administració de F.E.D.A. és que quan s’afinin aquests estudis es consulti a F.E.D.A., cosa que no es va fer en el seu moment.”

El M.I. Sr. Miquel Aleix:

“La meva intervenció solament serà per fer una constatació, que ve a demostrar el perquè de la nostra intervenció i perquè l’hem construït i l’hem fet d’aquesta manera. Quan s’ha plantejat el tema de Serveis Públics, han sigut nombroses les intervencions dels companys d’aquesta Assemblea i me’n felicito, però a mi sempre em preocupa el mateix: com assolir-les i, si són necessitats imperioses, com finançar-les. Només posaré, per exemple, quatre de les essencials, que aquí s’han demanat i que, al nostre entendre, són prioritàries: el pla viari; el desviament de La Massana, l’incloc, no el creiem prioritari però, ja que està en el discurs d’orientació política del Sr. Cap de Govern, me’n felicito que hi estigui i li poso; el forn incinerador i les depuradores. Sumant, estimativament, constato que això xifra 10.000 milions de pessetes. En l’estat actual de les finances públiques, com podem arribar a assolir aquestes despeses si abans no fem, Senyors, i aquest és el nostre plantejament, el treball pel qual ens vàrem proclamar el dia 5 de juny, amb tota independència de que, evidentment, s’haurà de fer un pressupost de tràmit? El que nosaltres pensem és que, el dia del debat del Pressupost, haurem d’intentar fer un debat rigorós i centrat a la baixa per intentar contenir la despesa pública i intentar poder assolir, veritablement, la sobirania que ens permetrà, llavors, plantejar i planificar quin model de país, quin tipus de país volem i amb quins recursos podrem fer front al tipus i al model de país que, a posteriori, haurem debatut. És solament una puntualització que m’ha permès aquesta intervenció per demostrar el perquè hem intervingut, i potser no se’ns havia entès, i el perquè havíem plantejat el nostre debat d’aquesta manera.”

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

“La pregunta que jo havia posat anteriorment al Sr. Cap de Govern ha quedat una mica a l’aire. Ja sé que la decisió del Túnel d’Envalira va ser una decisió política en el seu moment, però la situació d’Andorra ha canviat molt des de llavors i no sé si avui, realment, amb el que tenim al voltant, el Túnel d’Envalira i la carretera és l’accés més adient per poder anar a França. En relació amb l’aeroport, que també li he preguntat, és que els estudis han estat negatius o positius? Perquè tampoc n’ha parlat. Després, fent referència al que ha dit el Sr. Miquel Aleix, també estic d’acord, perquè, la veritat, no ho podran pas fer tot amb un any; hi haurà unes prioritats i cada any es farà el que es pugui dins de les necessitats pressupostàries.”

El M.I. Sr. Guillem Areny:

“La meva última pregunta, que potser no ha sigut massa clara és: quines solucions penseu portar sobre els abocadors incontrolats així com per als abocadors existents a les Parròquies, que sembla ser que són bastant contaminants?”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Quant al forn incinerador d'escombraries tampoc és cert, com diu la Sra. Maria Reig, que no haguem trobat solucions; les solucions tècniques hi són, el que no hem trobat és solució política. Això des de fa temps és un conflicte, doncs el forn s'ha de situar en un lloc geogràfic i té oposició política de les Parròquies o la Parròquia on està instal·lat. La solució de doblar el forn és perquè en aquest moment és una situació d'emergència. Hi ha una voluntat del Govern de resoldre totalment la qüestió de les escombraries, dels residus sòlids, d'una manera definitiva, amb les instal·lacions que calguin i amb el temps que calgui, si hi ha possibilitats econòmiques, però mentre això no arribi i no es planifiqui, hi ha una necessitat urgent de doblar el forn actual.

Recollint la recomanació del Sr. Jaume Bartumeu, evidentment, en l'estudi dels 71 mil milions hi ha el problema que no s'ha tingut en compte els projectes de F.E.D.A.

El Sr. Josep Garrallà s'ha referit a si el Túnel d'Envalira és el més adient. No ho sé. És una pregunta personal i jo penso que, en tot cas, teòricament n'hi ha de més adients per escurçar el camí vers el centre principal francès de comunicacions que pot ser Tolosa. Però la realitat és que, el Túnel d'Envalira potser és el que pragmàticament podem realitzar de seguida i a més amb una consideració per la seva urgència, que ve dictada per l'obertura pròxima del Túnel de Puymorens. Fa menys de quaranta vuit hores, mirant una revista en un avió, hi havia el pla de carreteres de la Comunitat, i es veia que Andorra, geogràficament, quan s'obrin totes aquestes vies, quedarà apartada de l'eix de circulació. Per tant, tot el que sigui facilitar el pas o aproximar aquest eix a Andorra és una mesura que crec positiva i que, dins del seu aspecte econòmic, hi podem arribar amb relativa facilitat.

El Sr. Josep Garrallà ha preguntat sobre els estudis de l'aeroport. Suposo que es refereix a l'Aeroport de la Rabassa, o també podem parlar de la situació del de La Seu. Els estudis sobre l'Aeroport de la Rabassa estan fets, estan acabats, hi ha simulació de vols, etc. No hi entenc, però crec que pot ser viable des del punt de vista meteorològic, amb molts aparells, però es necessita una despesa en aquests moments que penso que és insomiable, perquè s'ha de fer una carretera des de Sant Julià fins a dalt. Salvat major criteri d'aquesta Cambra, el Govern no hi ha donat una prioritat; sempre es pot seguir estudiant, però amb la situació de les finances públiques no creiem que sigui el moment, durant un any, no dic de perdre-hi temps, sinó de dedicar-hi una atenció massa excessiva. Si es referia a les possibilitats de l'Aeroport de La Seu d'Urgell, aquí pel moment no hi ha res i sembla ser que tot és negatiu. A nivell de les Autoritats d'Espanya o de la Generalitat, pel moment no sembla que vulguin invertir-hi cap cèntim. Tampoc s'ha aprofundit massa en aquest aspecte, però fins ara no hi ha res de positiu per aquesta classe de proposta.

Quant a la solució dels abocadors que pregunta el Sr. Guillem Areny, això està actualment en discussió amb els Cònsols, per buscar els llocs apropiats per construir-hi abocadors. Tampoc hi ha res definit ni programat a nivell econòmic, sinó que s'estan

buscant, abans que tot, solucions polítiques. Quan tinguem les solucions polítiques buscarem les solucions econòmiques.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Voldria portar un complement d’informació a una pregunta que ha formulat el Sr. Joan Santamaria referent al Túnel d’Envalira. L’acord sobre el Túnel d’Envalira es va prendre per unanimitat, menys un vot, l’11 d’octubre del 1985 i es basava en tres punts: l’adopció de la solució número 1 del projecte de Túnel d’Envalira recollida en l’estudi de viabilitat del novembre del 1983; establir el corresponent Conveni amb les Autoritats Franceses referent al nou traçat i variants que comportés aquesta nova via; la realització immediata del corresponent estudi geològic i geotècnic sobre aquesta matèria. Aquest va ser l’acord inicial que es va prendre al Consell General l’11 d’octubre del 1985 i des de llavors fins aquí s’han anat seguint el passos que marcava aquest acord.

No sé si allarguem més el debat sobre Serveis Públics, perquè queda el Medi Ambient que pot recollir una part de les observacions que alguns potser voldrien formular. Passarem doncs al capítol següent que serà Medi Ambient i Agricultura.”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“Penso que va ser positiu que es creés al 1991 la Comissió del Medi Ambient, com Vostè apunta en el seu Discurs, però si a la dita Comissió avui no se li atorguen facultats expressives, serveix de ben poc i crec que l’experiència ens ho ha demostrat.

També m’omple de joia pensar que també cregui, com la nostra coalició política d’Encamp, en la necessitat de crear una Secretaria del Medi Ambient, però això de ben poc ha de servir si no es veu la necessitat d’interrelacionar el medi ambient amb aspectes tan importants com la qualitat de vida, el turisme i la salut pública. I si no ens adonem de la incidència que té el medi ambient en les noves corrents turístiques i de l’important que això és per a la nostra economia.

Per altra banda, penso que és urgent fer un llibre negre de l’estat del nostre medi ambient i aprofundir en les causes directes que el malmeten, i que abans de fer lleis específiques o portar a terme inversions milionàries seria aconsellable saber on estem i si dites inversions són suficients i definitives per solucionar el fons dels problemes. A títol d’exemple, i sense voler caure en polèmica, i una mica crec que no m’ha contestat abans el que jo he apuntat sobre el forn crematori, torno a preguntar: és necessària l’ampliació del forn incinerador sense valorar i sense haver comptat amb un excel·lent pla de recollida i gestió de residus? És que les depuradores s’han d’instal·lar abans de conèixer les causes que pol·lueixen els nostres rius i quines són les solucions alternatives que avui ofereix la més recent tecnologia i aconsellen prestigiosos experts?

Voldria recordar-li, Sr. Cap de Govern, que els plans sobre instal·lació de depuradores crec que daten de fa 10 o 12 anys i que la tecnologia ha avançat tant que crec que ens hauríem de tornar a replantejar, a part del cost, tant la inversió que suposen com la instal·lació en terrenys concrets, així com la gestió i el manteniment d’aquestes.”

La M.I. Sra. Olga Adellach:

“Sr. Cap de Govern, en el vostre Discurs feu esment de que l’agricultura és un factor estabilitzador del medi ambient i dieu que el Govern continuarà la tasca de reestructuració dels mitjans agrícoles i ramaders per tal de que el sector primari sigui afavorit. Per

tant, el vostre objectiu és el de dur a terme una política de protecció i foment de la producció nacional. Quines seran les formes d'actuació per tal de dur a terme aquesta política? En quins terminis es durà a terme?.

De res servirà aportar ajudes als agricultors i ramaders quan aquests hagin deixat d'existir físicament, doncs, el que es constata és que la població agrícola s'està envellint, no hi ha una renovació generacional i cada vegada són menys els d'origen andorrà que es dediquen a aquest sector. De res servirà donar-los el suport en el moment que com a grup social hagin desaparegut. D'altra banda, aquestes mesures haurien de dirigir-se a il·lusionar la joventut per tal que es dediquessin a l'agricultura i ramaderia i això només es fa creant unes condicions econòmiques i d'acceptació social favorables.”

El M.I. Sr. Antoni Armengol:

“Jo voldria posar un parell de preguntes referents a agricultura. En el seu Discurs-Programa Vostè, Sr. Cap de Govern, parla que cal fer realitat un projecte d'escorxador nacional adaptant-lo a les necessitats reals del país i a les normatives comunitàries. A mi m'agradaria saber quants estudis s'han fet sobre aquestes necessitats reals del país i quins han estat el seus resultats.

La segona pregunta, també referent a agricultura, va una mica en el sentit de la que acaba de fer la Sra. Olga Adellach. Vostè parla, en el seu Discurs-Programa, que s'han d'actualitzar les subvencions destinades al sector agrícola i ramader. M'agradaria saber què vol dir concretament aquesta declaració. Vol dir que no caldria que d'una vegada s'acabés el veritable escàndol que representa el pagament de subvencions a persones que no són agricultors ni treballen en el sector ramader?”

El M.I. Sr. Miquel Naudí:

“Potser repetiré una mica el que ha dit el Sr. Antoni Armengol. En el vostre Discurs-Programa, Sr. Cap de Govern, dieu que el projecte de l'escorxador està acabat. Suposo que quan vareu fer aquest projecte us vareu basar en alguns estudis, voldria saber quins són aquests estudis i si es van realitzar sobre les necessitats actuals i futures del país. També voldria saber si en aquell moment hi havia varis llocs de possible ubicació d'aquest escorxador, o si solament n'hi havia un i és aquell pel qual vareu fer el projecte al que us referiu, pensant, evidentment, amb el problema econòmic que comportava l'adequar el terreny per poder-hi ubicar la construcció.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Això és més difícil, perquè no sóc tècnic, però intentaré contestar començant per la darrera. No sé com els tècnics han valorat això, jo no hi entenc en escorxadors, però li puc dir que el projecte redactat el va fer una empresa que es diu “Empresa d'Enginyeria I.P.B.”; es van tenir en compte les normatives europees vigents a la C.E.E., la superfície de construcció és de 3.000 metres, el pressupost estimatiu de 870 milions de pessetes i es situa a la sortida dels túnels, en el lloc ja conegut. La situació administrativa avui, és que el projecte està redactat i està pendent encara d'aprovació pel Govern. S'hauria de consultar i s'hauria de veure, sempre és subjectiu, si els mitjans tècnics de què disposa aquest són els millors i si són els més adients. L'únic que li puc dir és que hi ha aquesta empresa d'enginyeria que ha fet els plànols i els estudis oportuns.

Quant a la pregunta relativa a les subvencions, no estem en condicions de dir-les, perquè dependran de les disponibilitats econòmiques del moment i dependran també de que les Vostres Molt Il.lustres Senyories aprovin el pressupost i les mateixes pensions, però sí que van encaminades, s'ha de dir, a facilitar el conreu dels prats, els conreus del bestiar, perquè entenem que també s'ha de conservar el paisatge i amb això tampoc som originals, sinó que estem copiant o intentem copiar adaptant-lo al que es fa en d'altres països. Aquestes són, en general, les línies d'actuació, no deixen de ser formes d'actuació que s'hauran de plasmar en actuacions concretes que, com repeteixo, dependran de les disponibilitats econòmiques del moment i de que les Vostres Molt Il.lustres Senyories vulguin aprovar els diferents pressupostos, després d'aprovar les lleis concretes.

Tornant a la pregunta del forn crematori, si la Sra. Maria Reig la vol tornar a formular perquè, no me'n recordo bé, però crec que l'havia contestat. Potser es referia al forn crematori definitiu ?”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Si em permet, m'ha semblat entendre que si es posés en marxa una planta de reciclatge no faria falta ampliar el forn incinerador.”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“La pregunta és —per això us he fet la broma de si no havieu pensat en posar un ecologista, no dic a la vostra vida, però si al vostre gabinet— que hi ha altres formes tecnològicament viables, alternatives a la instal.lació de forns crematoris, com fer una política de recollida, tria i reciclatge de residus. Aquesta és la política que Estats Units i tot el Nord d'Europa està portant a terme, fins i tot a França ha sortit una llei recent que prohibeix instal.lar més plantes incineradores, i també a Catalunya s'està a punt de votar una llei on es prohibirà la instal.lació de forns crematoris i, alternativament, es donaran subvencions perquè els municipis puguin gestionar els seus residus. La pregunta, torno a dir-la, és si heu pensat, des de Serveis Públics, que abans d'invertir en el forn crematori es faci un excel.lent pla de recollida i gestió dels residus.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Sí. Aquests dies estem rebent ofertes de diverses companyies i n'estem tractant amb els Cònsols, perquè una de les condicions seria unificar la recollida de totes les Parròquies d'Andorra. S'està fent aquest dies, no hi ha res concret, però s'està rebent gent i s'està rebent ofertes per fer un pla general d'eliminació de residus sòlids.”

El M.I. Sr. Antoni Armengol:

“Referent al tema de l'escorxador, li volia dir, Sr. Cap de Govern, que quan Vostè parla de que tenen un estudi que diu que costa 800 o 900 milions de pessetes, discrepo amb Vostè perquè, si no recordo malament, aquest estudi diu que l'escorxador se'n va sobre la ratlla dels 250-270 milions, i és l'adequació del terreny el que se'n va sobre els 600 o 700 milions de pessetes. Crec que haurem de plantejar-nos realment si hem d'adequar un terreny que ens costi 600 o 700 milions de pessetes o n'hem de buscar un altre. No ha contestat la meua pregunta, ja me la contestarà un altre dia, sobre les necessitats reals del país referent a l'escorxador, tampoc no és cap necessitat d'avui.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Dades concretes, com s’imagina, no les tinc ara aquí en aquest moment, es poden facilitar en qualsevol moment, a la Sessió de Consell o fora de la Sessió de Consell, però sí que hi ha una necessitat d’un escorxadors, primer perquè estem exportant carn i s’ha de donar possibilitats d’exportar carn amb unes mesures posades per la Comunitat cada dia més restrictives. L’última normativa arribada de la Comunitat és d’una restricció quasi absoluta i estem subjectes, si volem exportar carn d’Andorra a la Comunitat, a inspeccions de la pròpia Comunitat dels escorxadors i amb l’actual és impossible presentar-lo i homologar-lo com a lloc per matar bestiar. En aquests moments desconec quines són les necessitats reals, però hi deuen ser, i el que sí que hi ha és aquest fet de que si volem exportar carn, ho hem de fer en les condicions que manen i que imposen les directives comunitàries.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Si hi ha alguna qüestió més sobre aquest apartat, o sinó passariem a Turisme i Esports.”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“Tornant al Medi Ambient, vull fer una pregunta al Sr. Cap de Govern: no creu que s’haurien de replantejar la forma en què es duen a terme les obres realitzades per la Conselleria de Serveis Públics, ja que comença a ésser qui més malmet el nostre paisatge? No creu que seria necessari introduir, dins de la Conselleria de Serveis Públics, una àrea d’urbanisme tot fent un pla d’ordenació territorial?”

El M.I. Sr. Albert Gelabert:

“La meua intervenció no serà cap pregunta i, per tant, no pretenc cap resposta per part del Sr. Cap de Govern. Abans he formulat uns suggeriments de caràcter genèric sobre Medi Ambient i demanaria que es tinguessin en compte en tot el que afecta, principalment a estacions depuradores, sal a les carreteres i plagues forestals. Una vegada tinguem aquests estudis o aquests informes, en tot cas, ja en debatrem en el moment escaient.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Contestant a la Sra. Maria Reig, evidentment, tot és possible. A la primera pregunta li dic que sí, s’ha de procurar que els Serveis del Govern respectin la Llei i el paisatge el màxim possible i, respecte a la segona part, la qüestió de l’urbanisme, també és claríssim que el nostre país necessita un pla d’urbanisme, amb les dificultats polítiques que comporta, perquè implica també competències d’altres Institucions. En aquest sentit, crec que en les consultes que hi ha hagut amb els diferents Comuns ja s’ha avançat una mica en les zonificacions, però la dificultat està en què compreguin la necessitat i en què hi hagi una conscienciació de que s’ha de planificar l’urbanisme. Si això s’hagués fet abans, potser la gent d’avui tindriem menys dificultats d’infraestructures de les que tenim, però mai és tard per començar-ho i crec que amb els Comuns s’ha avançat bastant en intentar ordenar el territori, amb el pla viari, amb els plans de zonificació, etc. etc.

Quant al Sr. Albert Gelabert, perdoni, havia oblidat la seva pregunta perquè l’ha formulat tota al començament. És evident que aquestes recomanacions les recollim i són importantíssimes, per quant la utilització d’aquests productes a tot arreu és el que ens dona més mals de cap en els rius i les aigües.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Donaríem per tancat el capítol del Medi Ambient i Agricultura i passariem al capítol Turisme i Esports.”

El M.I. Sr. Miquel Armengol:

“En el Discurs-Programa parlem de la campanya d'estiu que s'iniciarà d'aquí uns dies. Vistes les dificultats pressupostàries, no sembla una mica tard que a les mateixes portes de l'estiu, quan gairebé tothom té decidit on farà les vacances es malbarati uns diners en una campanya que ja està perduda?”

El M.I. Sr. Conseller de Turisme i Esports:

“Si bé de la manera més estricta, tenint en compte el calendari, sembla ser que hi hagi un retard en la nostra promoció de la campanya d'estiu, quant a la decisió de la Conselleria del Govern no és un retard sinó que és una decisió que s'ha establert així. Si em permet entraré en alguns arguments de tipus tècnic. El nostre mercat turístic és d'uns 8 milions d'habitants, entre aquests 8 milions, el 42% és un turista que passa a Andorra un dia, o sigui que no dorm al Principat, el 30% són espanyols, el 30% són francesos; el 30% d'aquests 8 milions pernocta a Andorra menys de 4 nits i el 28% més de 4 nits; d'aquestes dues xifres el 45% són espanyols, el 32% són francesos. Després, vistos els estudis tècnics que s'han realitzat, i que són molt precisos, a nivell de tots els països europeus, la decisió de prendre vacances, per aquest tipus de productes, quan es fa referència als francesos i als espanyols és de 15 dies més o menys per a les categories de menys de 4 nits de pernoctació a Andorra i, evidentment, encara és menys elevada per a les persones que tan sols passen un dia al Principat.

Aquest tipus d'estadístiques ens ha portat, a nivell de la Conselleria, a incidir d'una altra manera potser, o d'una manera diferent, i no hem volgut fer una campanya tan diluïda en el temps, perquè això ens permet una pressió molt superior en un espai més curt de temps. Això, tècnicament, s'anomena G.R.P., incrementar el G.R.P., que això és una multiplicació de la cobertura per ser més eficaç, perdoni aquesta paraula de G.R.P. que potser és molt tècnica.

Després, hi ha d'altres arguments per escurçar aquesta campanya publicitària. Un que potser també ens ha fet reflexionar és la llargada de l'hivern i el temps que ha fet arreu d'Europa i també ens volíem separar una mica més de la campanya de l'Exposició Universal de Sevilla, perquè els nostres turistes, o potencials turistes, no es veiessin sobrecarregats amb aquesta publicitat. Després, no cal oblidar que la nostra campanya publicitària té dues vessants molt importants: una pretén vendre els nostres productes, com poden ser els d'estiu o els d'hivern, i no cal oblidar que la nostra campanya és una promoció institucional i és el posicionament d'Andorra com a destí turístic i això, a qualsevol època de l'any és beneficiós.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Gràcies Sr. Xavier Espot per aquestes precisions. Hi ha alguna altra pregunta a formular?”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“Ja que ha parlat el Sr. Conseller li voldria fer dos suggeriments. Jo penso que les campanyes que està duent a terme el Govern, aquesta no l'he vista però suposo que deu ser una mica la continuació de les de l'“Escapada” i després “Esquia't un País”, i que deu ser dins de la mateixa idea, estan molt poc adequades a la imatge real andorrana. Personalment, he tingut queixes de les agències de que, sobretot quan un visitant del Nord d'Europa arriba a Andorra, es troba amb una imatge de país completament diferent de la que li han venut les campanyes publicitàries, els fulletons. Es veu que s'espanten bastant i, fins i tot, hi ha gent que demana que se'ls hi tornin els diners. Potser a Andorra, actualment, no tenim el turisme que volem sinó el que ens mereixem. Estic d'acord amb el Sr. Cap de Govern quan diu que el turisme és un dels motors de la nostra economia, però penso que és il·lògic, i crec que dins del discurs queda bastant reflectit, voler regular aquest important sector de la nostra economia independentment dels altres sectors, i un dels sectors que té una incidència molt directa, degut a les modes, a les corrents turístiques que hi ha al món, és l'estat del patrimoni natural, l'amabilitat de la gent, la neteja del país, la no pol·lució atmosfèrica, l'estat dels nostres rius, etc.. Les seves xifres no les vull rebatre, perquè penso que Vostè està més informat que jo en això, però penso que hi ha una tendència a disminuir l'estada a Andorra. Vostè ha parlat abans, no sé si m'hi he fixat massa bé, de que hi ha un 42% de gent que pernocta a Andorra, jo penso que, a més a més, aquest 42% suposo que no deuen de tornar mai més. Quants n'hi ha que tornen?”

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

“La meua pregunta va bastant lligada amb el que ha dit la Sra. Maria Reig, perquè a nivell de la campanya d'hivern crec que és relativament fàcil poder vendre el producte que ja tenim a Andorra, però a nivell de la campanya d'estiu, segurament és bastant problemàtic, perquè el producte que venem, tal com ha dit ella, no el troben, sinó que venen aquí i hi troben sorolls, brutícia, pols, no es pot circular, etc. etc. M'agradaria saber ben bé quina intenció i quin producte vol vendre el Govern amb aquestes campanyes d'estiu.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Això és com totes les coses: hi ha l'ideal, el menys ideal, el dolent i el menys dolent, tot depèn d'on estem situats. Els dos Consellers pregunten què vol vendre el Govern. Hem de vendre el que tenim, intentar millorar-ho i intentar donar la imatge més optimista possible del producte que tenim. Això no és una excusa per no intentar netejar i fer, però això, una vegada més, tampoc es resol fent lleis i càstigs, sinó que és un producte de campanyes i de conscienciació de la gent, sobretot de la gent que està en contacte amb el turisme. Aquí hi ha un fenomen també important lligat amb la immigració i amb l'economia i és que no sempre està en contacte amb el turisme el personal amb la qualificació deguda, per motivacions econòmiques o per motivacions del tipus que sigui. Aquest és un problema greu que s'ha de mirar de solucionar, no solament amb lleis sinó amb participació de tots i conscienciant a la gent, però de moment hem de vendre el millor possible, com bons botiguers, el producte que tenim, encara que sigui dolent.”

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

“Si hem de vendre el que tenim, potser hauríem de donar la raó al Sr. Miquel Armengol, ja que fer una campanya publicitària en aquests moments potser és tirar els diners, com ell ha dit, i aquests diners potser es podrien gastar a l’interior d’Andorra i les campanyes publicitàries ja les faríem després.”

La M.I. Sra. Maria Reig:

“Jo penso que dir que hem de vendre el que podem és un bon enfocament, però quan venem, el que no hem de fer és enganyar. Crec que, en aquests moments, vendre el país que hem estat venent en les campanyes anteriors és una enganyifa al consumidor-turista que ve i compra una estada a Andorra.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Aquest debat sobre si interessa promoure primer el país o netejar-lo ja fa temps que el tenim en aquesta Cambra i em sembla que no s’ha resolt encara satisfactòriament. És importantíssim i ho comparteixo.

Si sobre el capítol d’esports no hi ha cap pregunta a formular al Sr. Cap de Govern, passariem a un altre d’important, com ho són tots, però de molta actualitat, que és el d’Educació i Cultura.”

El M.I. Sr. Robert Cassany:

“Els Consellers d’Andorra la Vella donem ple suport a la consolidació de l’Escola Andorrana però no oblidem que és de cabdal importància, alhora que d’extrema urgència, d’aconseguir l’homologació de l’ensenyament andorrà pels nostres veïns. Jo, volia formular la pregunta: Què ha fet i què pensa fer el Govern en aquesta qüestió? Referent a la Llei de Beques, sabem que tenim una Llei de Beques que s’utilitza més, diguem, com a instrument electoral, que com a instrument social de cara a l’educació. Sé que s’està estudiant aquesta Llei de Beques i voldria demanar si continuarem amb el mateix sistema que teníem fins ara, modificant-lo una mica, de moment, per accedir a un de millor rendiment. Demano al Govern si ha pensat mai amb beques sobre l’honor, retornables.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Quant a la primera pregunta del Sr. Robert Cassany començaria dient que l’homologació dels estudis de l’Escola Andorrana, si era problemàtic en temps passats, avui ho és menys perquè es poden homologar. S’han tingut converses amb altres països, concretament Espanya i França i, en principi, no hi hauria d’haver problemes d’homologació, sempre i quan, perquè entre els Estats és costum homologar-se els estudis, abans es faci l’homologació de la Llei i l’homologació del currículum escolar. El sistema que es fa és, quan és té una Llei d’un país, s’homologa als altres, el currículum escolar és homologat pels diferents Estats i, després, quan venen les notes o es demana que un infant vagi a estudiar a un altre país, es verifica que els estudis que hagi fet estiguin d’acord amb la Llei del país on hagi estudiat i, automàticament, queda homologat. És un procediment senzill però a tot arreu on s’ha demanat, ja he dit que és França, Espanya i Portugal, s’exigeix, abans que tot, l’homologació de la Llei i del currículum escolar. És a dir, que quan estigui votada podrem començar formalment a fer els passos oportuns

perquè siguin homologats els estudis de l'Escola Andorrana. Quant a la Llei de Beques potser que contesti el Sr. Josep Dalleres que n'està més al corrent que jo.”

El M.I. Sr. Conseller d'Educació, Cultura i Joventut:

“Efectivament, la Llei de Beques del 1988, tot i que és recent, a l'aplicació porta una sèrie de problemes, com molt bé ha dit el Sr. Robert Cassany, ja que agafa com a criteri essencial per a l'atribució de beques el criteri econòmic-familiar i, com bé sabeu, també a nivell d'Andorra, és molt difícil saber exactament quina és l'economia familiar. Llavors ens trobem a l'aplicació, quan es passa a la pràctica, que s'estan realitzant tota una sèrie de distorsions a la Llei, que s'han constatat durant els tres anys d'aplicació. S'ha plantejat, i la Llei em sembla que està en mans de Vostres Il.lustres Senyories, una modificació de la Llei del 1988, modificant el criteri econòmic, basant-se essencialment per a l'atribució de beques d'estudi, terme que potser no és l'adequat en aquest cas sinó que és més aviat una promoció d'estudis o un premi d'estudis, únicament en els resultats escolars, els resultats acadèmics i, per un altre costat, mantenint el criteri de les beques de beneficència realment per les famílies que ho necessiten; obligant, en aquest cas, a un expedient que es tramitaria, conjuntament, amb la Conselleria de Benestar Social a través dels Serveis d'aquesta Conselleria, perquè representaria un cost massa important a nivell de funcionaris si s'hagués de tramitar tot això; o en tot cas, s'haurien de donar criteris al Govern o la possibilitat d'arribar a poder controlar les entrades econòmiques de la família.

Referent a l'altre punt, les beques sobre l'honor i retornables, efectivament, dins de la Llei hi ha un article que preveu, en el cas dels post-graduats, les beques retornables; en aquest cas, l'estudiant hauria de retornar la beca en un termini de 5 o 6 anys, ja sigui a través de treball cedit a l'Administració ja sigui a través de criteris econòmics.”

El M.I. Sr. Ladislau Baró:

“Com a President de la Comissió legislativa d'Educació i Cultura, pel que fa referència a la primera qüestió evocada pel Sr. Robert Cassany, que és el reconeixement dels estudis de l'Escola Andorrana, penso que és bo que la gent sàpiga que té una importància molt gran el fet que aquesta Cambra aprovi la Llei General d'Educació i, posteriorment, la Llei del Desplegament del Sistema Educatiu Andorrà. Cal dir que els treballs en aquest sentit estan molt avançats i pensem que l'homologació, per la part que afecta la matèria legislativa, queda molt vinculada a l'elaboració d'aquesta Llei, i volem informar avui, ja que s'escau en aquest debat una mica d'Estat de la Nació, que pensem accelerar al màxim l'aprovació de la Llei General d'Educació.

Pel que fa al segon punt, que és el que fa referència a la Llei de Beques, penso que és bo també informar a la Cambra que el Govern ha presentat un Projecte de Llei de modificació de la Llei actualment vigent i que la Comissió legislativa l'està estudiant amb gran atenció i manifestarà pròximament la seva opinió.”

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

“Sobre l'ensenyament andorrà que s'imparteix en els diferents Centres de les Valls, voldria demanar: quines eines té el Govern per poder controlar el seu resultat i si el pot valorar?”

El M.I. Sr. Conseller d'Educació, Cultura i Joventut:

“Els resultats és evident que s'estan valorant i inclús, actualment, s'està preparant per al curs escolar vinent, durant el primer trimestre, una avaluació global, curs per curs, i a través d'un comparatiu amb els demés sistemes i amb els resultats que hi ha, que són, pel costat francès: el resultat de les avaluacions dels nivells 5ème./6ème. realitzades fa 3 o 4 anys, que són les primeres que es van realitzar; i, pel costat espanyol, amb les de l'any passat. S'està fent la preparació per poder tenir els resultats durant el primer trimestre del curs vinent.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Si no hi ha cap més pregunta sobre aquest capítol passariem a l'últim, que és el de Benestar Social i Sanitat.”

El M.I. Sr. Miquel Armengol:

“En l'àmbit de Sanitat heu parlat de posar atenció als aspectes d'informació a través de la posta en funcionament d'un servei al consumidor. Nosaltres voldríem conèixer quin abast tindrà aquest servei i quina serà la coordinació amb el Departament de Comerç el qual, des de la Inspecció de Comerç, té al seu càrrec la tasca de control de les activitats comercials i de consum.”

El M.I. Sr. Jordi Torres:

“El Sr. Cap de Govern parla, en el seu Discurs, de la construcció d'habitatges socials. És que s'ha pensat només en aquesta forma d'accés a l'habitatge, o no existeixen o no s'han estudiat d'altres vies alternatives, com poden ser subvencions a les persones desfavorides socialment o altres d'aquest tipus?”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Crec que anteriorment també s'havia posat una pregunta sobre la Llei d'Arrendaments.”

El M.I. Sr. Josep Garrallà:

“Aviat tindrem el nou Centre Hospitalari pràcticament en marxa. Ha pensat el Govern quin sistema de funcionament li donaran?”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Parlaré d'habitatges, d'arrendaments i del Centre Hospitalari. Quant als habitatges, voldria precisar que s'ha formulat, crec que abans el Sr. Albert Gelabert també ho ha formulat, que potser utilitzem massa la terminologia de vivendes socials, etc., el que fa que desviem una mica el seu sentit, el sentit que li vol donar el Govern. El sentit que li ha donat ara i que li ha donat des del primer moment era de facilitar l'accés a la propietat, sobretot a la generació jove, per motius de manca de construcció o d'existència de pisos, o per motivacions econòmiques, ja que els pisos són cars i els ingressos del jovent són baixos. L'objectiu és de donar facilitats per arribar a la propietat i això potser contesta al que havia demanat algú al començar aquest debat; el Govern el que no pretén és ser una immobiliària, sinó que ha orientat tot aquest estudi precisament per donar facilitats per arribar-hi, no a construir, i l'ha orientat de manera que aquest camp social de promoció a l'habitatge no sigui o no passi per les instàncies polítiques del Govern, sinó que sigui derivat cap al futur I.N.A.F., al qual se li agrega ja en estudi una

secció que es dedica al finançament d'aquest aspecte social com és l'habitatge de lloguer o de propietat.

És evident que un pla d'habitatge no és un pla concret de construcció, sinó que té moltes altres vies de solució que no s'exclouen entre elles, sinó que entenem que es complementen; una cosa és construir i vendre, o construir i llogar, una altra és facilitar finançament i hi poden haver d'altres modalitats que s'estan estudiant. Crec que aquí el que s'ha de retenir és, oblidant una mica aquest lèxic que utilitzem sovint d'habitatges socials, que és una orientació política i una acció política per facilitar l'habitatge quan no n'hi ha. En aquest sentit, jo penso que aviat es podran portar coses concretes i determinades a nivell legislatiu, tenint present que el que s'ha arribat a fer o a imaginar fins ara passa a través de l'I.N.A.F. Aprofito per contestar una pregunta que s'ha fet en el moment de parlar d'economia, quan s'ha posat la qüestió de l'I.N.A.F. Creiem que podrà estar en funcionament d'aquí a dos o tres mesos, pràcticament només falta l'acabament del condicionament dels locals i el nomenament dels dirigents que tenen que ratificar Vostres Molt Il.lustres Senyories.

El Sr. Albert Gelabert també ha fet al·lusió en cert moment a la Llei d'Arrendaments, que és absolutament necessària en aquests moments; per part del Govern el que hem pogut fer fins ara és mantenir la Llei que havia presentat el Govern anterior, crec que a l'any 1989 o 1990, i que tenen tots Vostès damunt de taula per ratificar-la o esmenar-la, i aprovar-la.

A la pregunta que ha fet el Sr. Josep Garrallà relativa a si s'ha previst, o com s'ha previst, el funcionament del Centre Hospitalari, pel moment hi ha una societat que està fent els estudis de funcionament o l'estructura de funcionament, que s'ha d'encarregar, al mateix temps, de planificar el trasllat pausat, perquè no pot ser ràpid, del Centre vell al Centre nou i, quant al sistema, no es pensa canviar el de l'estructura actual. L'únic que aquesta societat encarregada, amb uns locals més amplis, potser amb nous Serveis, ha d'estructurar la direcció o l'organigrama del Centre Hospitalari, però bàsicament serà el sistema actual.

A la tercera pregunta contestarà la Sra. BiBiana Rossa.”

La M.I. Sra. Consellera de Treball i Benestar Social:

“Per contestar a la pregunta formulada pel Sr. Miquel Armengol, relativa al servei al consumidor que es posarà en pràctica, en principi i com a pla pilot, els mesos de juliol i agost des de la Conselleria de Benestar, Sanitat i Treball, s'ha de dir que, per ara, tindrà un abast purament alimentari i que les seves funcions bàsiques en principi seran dues: rebre les alarmes o denúncies d'una certa manera per als aliments que puguin estar en mal estat, i una vessant informativa, al consumidor, purament alimentària.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Només volia completar la informació. La Llei d'Arrendaments, que és una Llei que va estar proposada a la legislatura 1986-1989, va ser examinada per l'anterior Comissió de Benestar Social i hi ha varis projectes que obren dins de la Comissió de Benestar Social respecte a aquest tema, però no s'ha tramitat, tot i que hi ha una voluntat política de tirar-la endavant. Crec que és una necessitat, però haurà d'ésser per iniciativa legislativa de la pròpia Comissió, ja que no hi ha tramitat projecte de Govern al respecte. Aquest

aclariment és perquè la Comissió de Benestar Social ho tingui present, i també tingui present que hi ha molts estudis referents a aquesta qüestió que obren en el seu poder.

Si no hi ha cap més pregunta, doncs crec que s'ha contestat, sinó de forma exhaustiva, almenys àmpliament sobre moltes preguntes que la Cambra tenia, els hi demanaria el parer.”

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

“Jo, el que volia demanar és que quan s'acabi el torn de preguntes, els Consellers d'Andorra la Vella tenim una declaració per fer, de caire general, com la que ha fet a l'inici de la Sessió el Sr. Albert Gelabert o la que ha fet després el Sr. Ramon Canut. Quan el Sr. Síndic ens doni la paraula la farem.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“El Sr. Jaume Bartumeu se m'ha anticipat. El que ara proposava, que és la marxa que es segueix habitualment, és aprovar el Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern, sigui per Parròquies, sigui per assentiment, o per la fórmula que es cregui més convenient; la tradicional és fer-ho per Parròquies i, acte seguit, una explicació de vot o una constància en acta per part de les diferents Parròquies.

Hi ha les dues fórmules per fer-ho, abans de la votació, si considera el Sr. Jaume Bartumeu que vol fer-ho abans no hi ha cap impediment, o després de la votació. Crec que també és igual de vàlida la fórmula, en el sentit que es pot entendre com una explicació de vot per part d'un Conseller o d'una Parròquia.”

El M.I. Sr. Jordi Torres:

“Compartim el que estava dient aquí el Sr. Jaume Bartumeu al fer aquesta manifestació.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Sembla que voldrien fer primer una constància en acta i, posteriorment, passar a l'aprovació o no aprovació del text del Discurs-Programa. Té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.”

El M.I. Sr. Jaume Bartumeu:

“Em permeto pensar que és millor que la fem abans, sense que això vulgui deixar en suspens qualsevol dubte sobre quina serà l'orientació dels vots dels Consellers d'Andorra la Vella. Procediré a llegir aquesta declaració:

“El Sr. Cap de Govern ha posat encertadament en evidència que el tràmit de presentació del programa de Govern haurà de fer-se, en una situació institucional plenament democràtica, abans i no pas després de l'elecció del candidat a Cap de Govern.

Tant és així que, el debat que acabem de mantenir és més aviat, un debat a l'entorn de l'orientació política general del Govern que no pas el debat institucional d'un Discurs-Programa presentat, preceptivament, pel Sr. Cap de Govern en encetar el seu mandat.

D'altra banda, avui estem debatent un Discurs-Programa que arriba embrancat en la línia política que ja fou presentada i adoptada per aquesta Assemblea el febrer del 1.990.

La dissolució del Consell General, les eleccions del passat mes d'abril i el procés constituent en curs acaben de conformar una situació extraordinària que fa difícil

encabir el discurs, llegit pel Sr. Cap de Govern la setmana passada, en les disposicions tradicionals que regulen la presentació i el debat del programa d'un nou Cap de Govern.

Els Consellers d'Andorra la Vella, que vam donar suport a la política del Govern RIBAS durant els anys 1.990 i 1.991, hem estat també entre els impulsors de la nova candidatura de l'actual Cap de Govern.

Entenem, com el mateix Sr. Cap de Govern ho ha indicat, que ens trobem dins una línia de continuïtat en els eixos bàsics de l'acció de govern encetada el gener de 1.990.

Per tant, la nostra intervenció no es formula des de la discrepància sinó des de l'acord fonamental en els objectius a atènyer.

En conseqüència, repassarem ara alguns aspectes de l'orientació política que hauria de presidir, al nostre entendre, l'acció de Govern durant l'actual procés constituent. I ho farem des d'una perspectiva de positiva aportació a la vertebració d'un projecte polític que és també el nostre.

L'Estat andorrà està davant opcions cabdals no solament en l'àmbit constitucional sinó també en l'econòmic i social.

Pel que fa al procés constituent agraïm, ja ho hem dit durant el debat, el suport que el Govern vol donar perquè la redacció de la Constitució i la seva posterior aprovació en referèndum siguin una realitat ben aviat.

Sabeu, Sr. Cap de Govern, que el nostre plantejament de la qüestió constitucional sempre ha tingut en compte el paper i la importància del Govern en el procés de refundació de l'Estat andorrà. En conseqüència, no dubtàvem ni dubtem que podrem comptar amb la vostra lleial col.laboració.

Quant a l'economia, estem, no hem d'amagar-ho, al bell mig d'una preocupant situació econòmica derivada de l'esclatament a la llum del dia de la crisi del model de creixement econòmic dels darrers vint anys. Un model especulatiu, de rendibilitat a curt termini, sense cap mena de planificació ni d'ordenació.

Andorra, s'ha dit abans, sembla dubtar de si mateixa. I un Govern d'àmplia base parlamentària no es pot limitar a constatar que "...el paper de l'Estat en la regulació de l'economia és ínfim..." i que la "...responsabilitat..." de la diversificació de la nostra economia "...reposa doncs sobre els agents econòmics que actuen dins el nostre mercat i no pas en el Govern".

Fa vint anys que, tossudament, estem repetint els mateixos errors de plantejament econòmic. La història immediata ens fa veure la necessitat d'una incidència pública i limitada però alhora ferma i clara, en l'orientació de l'economia andorrana.

En definitiva, Sr. Cap de Govern, coincidim en el diagnòstic que formula de l'actual situació econòmica però ens preocupa que el Govern sembli no voler cercar el tractament adient per posar-hi remei.

Andorra, bo es també recordar-ho, no és pas l'únic país que està subjecte a una recessió econòmica. Però com som una comunitat petita, es dona un efecte d'amplificació que ens fa viure, avui, sota uns núvols d'incertesa. El paisatge s'enfosqueix.

I per fer escampar els núvols no n'hi ha prou amb fe i esperança, virtuts molt necessàries però no suficients.

Cal, també i en primer terme, una clara, ferma i decidida voluntat política.

Aquesta voluntat política s'ha de traduir en la definició i jerarquitització de prioritats en l'acció de Govern.

Hem de treballar plegats, Govern i Consell General, dins la provisionalitat que comporta el Procés Constituent que tots volem enllestir en el termini d'un any.

Doncs bé, de la mateixa manera que aquesta Cambra s'ha fixat una sèrie de prioritats legislatives és bo i necessari que el Govern que presidiu es fixi unes prioritats en l'acció de Govern.

En l'àmbit de les obres públiques d'infraestructura n'heu assenyalat algunes en el vostre discurs. Les compartim, pel que fa al Túnel d'Envalira, les vies de comunicació alternatives —tot i que no heu parlat del pla viari Andorra-Escaldes— i la construcció d'edificis escolars.

Us acabem de plantejar els nostres dubtes, quant a la urgència de construcció de l'escorxador nacional i les nostres observacions relatives a l'ampliació del forn incinerador.

Més enllà de les prioritats immediates ens preocupa que es llencin a la palestra xifres astronòmiques —més de 71.000 milions de pessetes, heu dit— que caldria esmerçar en obra pública d'inversió sense pensar, abans, en procedir a una veritable planificació de futur.

El ball de xifres no inserides en un marc global d'actuació fa pensar més en el desig de realitzar obra pública per part d'un Departament de l'Administració General, que no pas en l'existència d'una clara voluntat de transformar, amb la inversió pública, el nostre entorn amb la finalitat d'aconseguir un nou model de creixement econòmic.

Quina Andorra volem? També s'ha preguntat, també s'ha preguntat aquí.

Una Andorra que sigui lloc de pas, de tràfic i tràfec, de transaccions i trànsits?

O bé una Andorra que tot i creant riquesa controlï el creixement, adopti i faci complir legislacions que millorin la qualitat de vida i reforci les seves arrels preservant la identitat nacional?

Les citacions de la conclusió del seu Discurs semblen voler integrar les dues tradicions ideològiques que han conformat les societats democràtiques europees d'aquest segle. Ens invoca al lliberal-conservador Churchill i a Keynes, un dels pares de les teories de l'estat del benestar en el qual s'ha assentat la socialdemocràcia.

L'Andorra d'avui, immersa en ple procés constituent, necessita un projecte de país diferent. Ens cal, com deia dimecres passat al Parlament de Strasbourg, el President de les Comunitats Europees, Jacques DELORS, ésser inventors de simplicitat.

Una simplicitat que retrobem en els mots del nou President Demòcrata-Cristià de la República Italiana, Oscar-Luigi SCALFARO que en el discurs d'investidura que va pronunciar el dia 28 de maig deia que per sanejar el dèficit pressupostari calen "sacrificis", però d'acord amb la justícia, el fardell haurà de pesar més sobre "...els que més tenen" i menys sobre "...els que tenen poc".

Així, simplement, es pot resumir l'orientació política que creiem hauria de presidir l'acció del vostre Govern.

Es tracta de contribuir a vertebrar, no solament un nou Estat de dret democràtic i social sinó, també, un nou model de creixement econòmic posant especial dedicació en millorar les condicions de vida del conjunt dels andorrans.

Andorra la Vella, 16 de juny de 1992.

Antoni Armengol Vila,
Miquel Armengol Pons,
Robert Cassany Vila,
Jaume Bartumeu Cassany.”

El M.I. Sr. Jordi Torres:

“M.I. Sr. Cap de Govern: Fonamentalment, estem d'acord amb l'expressió política expressada en el seu discurs. Pensem que la globalitat del seu programa serà de difícil realització, tant per la falta de recursos econòmics com per la durada de la present legislatura.”

Per tant, creiem que s'haurà de procedir a definir prioritats realistes i immediates que aquesta M.I. Assemblea concretarà i aprovarà en aprovar el Pressupost d'aquest any i següents.

Pensi que els Consellers de la Parròquia d'Encamp anirem matisant, sempre dins d'una posició de franc diàleg amb el M.I. Govern, les posicions concretes en el moment de debatre cada un dels punts anunciats en el seu Discurs-Programa i a mesura que es portin a debat a aquesta M.I. Assemblea.

Som conscients de la urgència en què s'han de resoldre alguns problemes heretats a conseqüència de la crisi política recent, i de l'actual transformació econòmica i social que viu el nostre país, a la vegada que estem convençuts que no existeix una recepta màgica d'efectes immediats.

Reiterem, finalment, el nostre suport al Discurs-Programa i estem disposats a col.laborar amb el grup de Govern.”

El M.I. Sr. Joan Santamaria:

“No hem volgut fer un llarg discurs, però no podem deixar passar l'ocasió de manifestar tres coses importants al nostre entendre.

En primer lloc, celebrem que hi hagi una comunió d'idees tan enorme en el tema constitucional. És ben cert que el Sr. Cap de Govern en aquest aspecte és un dels pioners, i em sembla que l'aportació que fa en el seu Discurs sobre aquest tema és important i jo voldria que el Consell General, com ja ho han manifestat altres companys, en tingui compte, i quan hi hagi alguna possibilitat de dubte aquí tenim un aliat que penso que ens pot ser molt útil i, a la vegada, tinc la sensació que, malgrat que, dins del procés constituent en aquesta famosa Tripartida el Govern no hi estigui representat, no s'ha de deixar de costat una Institució d'aquesta envergadura ni una personalitat com la del seu Cap.

Per altra banda, de tot el que s'ha dit aquí, hi ha alguna cosa que em sembla contradictòria i, afortunadament, algun company ha posat els rellotges a l'hora no fa gaire, sobre la inquietud pel desequilibri econòmic pressupostari i sobre el tema en general de les finances públiques.

No vull pas fer el debat avui del Pressupost, ja el farem en el seu dia, m'imagino que s'ha complert un tràmit amb aquest Discurs-Programa que, ja s'ha dit abans, potser veu una mica fora d'hora i en aquesta situació especial que vivim actualment deguda a l'autodissolució del Consell General, doncs el tràmit donem-lo per ventilat i ja discutirem els temes quan sigui hora i amb els debats que li corresponguin.

Finalment, només vull dir que els Consellers de Sant Julià, com tothom es pot esperar, suposo, manifestem la nostra confiança total en el Sr. Cap de Govern i en l'equip que l'acompanya perquè només és una simple qüestió de coherència política.

Si quan el Sr. Cap de Govern a la seva primera actuació com a tal, a l'any 1982, ja va merèixer el nostre recolzament des de l'àmbit que ens tocava en aquell moment, si a l'any 1990, amb altres dos companys d'aquesta Cambra vam tenir l'honor de formar part del seu Govern, és ben evident que no és pas avui que canviarem d'actitud i, per tant, només li vull dir des d'aquí, Sr. Cap de Govern, que compti amb els quatre Consellers de Sant Julià per recolzar-lo en aquesta tasca que no deixarà de ser feixuga però que em sembla que no deixa de ser apassionant tampoc.”

El M.I. Sr. Ramon Canut:

“Només recordar el nostre recolzament al Sr. Cap de Govern i al seu equip. Fins avui ha estat així i avui encara s'ha manifestat en la proposta que hem fet la Parròquia d'Escaldes-Engordany sobre el procés per debatre i aprovar on, quan i en quins terminis, felicitant-nos de l'acord expressat pel Sr. Cap de Govern en la seva contesta.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Per les diferents manifestacions, si reprenem la inicial que ha sigut de la Parròquia de La Massana i les manifestacions que en nom de la Parròquia d'Andorra la Vella ha fet el Sr. Jaume Bartumeu, en nom de la Parròquia d'Encamp el Sr. Jordi Torres i en nom de la Parròquia de Sant Julià el Sr. Joan Santamaria, crec que no procedeix de fer la votació perquè tots s'han expressat clarament. Potser la iniciativa que el Sr. Jaume Bartumeu ha proposat era la correcta, donar l'explicació de vot abans de votar, perquè ja feia inútil el vot. Passaré ara la paraula al Sr. Albert Gelabert, i després a la Parròquia de Canillo i a la Parròquia d'Ordino, perquè es pronunciïn i donarem per clos aquest debat.”

El M.I. Sr. Albert Gelabert:

“Ateses les explicacions i el complement d'informació que el Sr. Cap de Govern ens ha donat, els Consellers Generals de la Parròquia de La Massana recolzem el Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern, considerant que són molts més els punts que compartim que no els de divergència.

Malgrat donar-li el nostre recolzament, d'acord amb el nostre exposat inicial, mantindrem la nostra posició en els temes puntuals que tinguem diferències més o menys importants en el moment en què es debatin en el si d'aquest Consell General, que es portin a la pràctica o s'executin els criteris exposats en el discurs programàtic.”

El M.I. Sr. Enric Casadevall:

“Els membres de la Cambra de la Parròquia de Canillo recolzem al Sr. Cap de Govern en el seu Discurs-Programa i alguns dels dubtes que teníem han quedat aclarits amb les seves explicacions, per tant, estem amb ell.”

El M.I. Sr. Albert Pujal:

“En nom dels Consellers de la Parròquia d’Ordino, la nostra posició seria molt semblant a la manifestada pel Sr. Albert Gelabert en nom dels Consellers de La Massana. De moment, donariem suport al Discurs del Sr. Cap de Govern i ja manifestariem., en el seu moment, les nostres posicions puntuals, quan es tractés de temes concrets.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Donarem per clos el debat sobre el Discurs-Programa del Sr. Cap de Govern i vist que les diferents Parròquies s’han pronunciat, el declarem aprovat per unanimitat. Abans de cloure passo la paraula al Sr. Cap de Govern.”

El M.I. Sr. Cap de Govern:

“Solament unes paraules d’agraïment a aquesta Cambra per la renovació de confiança que fan en aquest acte, després de la votació. Moltes gràcies.”

El M.I. Sr. Síndic General:

“Gràcies a Vostè, Sr. Cap de Govern. Aixequem la Sessió.”

I no havent-hi més intervencions i havent-se esgotat l’ordre del dia, el M.I. Sr. Síndic General aixeca la sessió, de la qual se n’ha formalitzat la present acta als efectes pertinents. Són les set del vespre.

P.O. del M.I. Consell General
El Secretari General

V. i P.
El Síndic General